GENÇ

Düşünce Terapisi

GENÇ - Düşünce Terapisi

Yazar
İncigül BAYTEN

Baskı Tarihi
Haziran 2022

ISBN
978-605-184-377-3

Yayınevi
SAGE Yayıncılık Reklam Matbaacılık San. Ve Tic. Ltd. Şti.

Baskı
BİZİM DİJİTAL MATBAACILIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
Serhat Mahallesi Uzayçağı Caddesi 1128.Sok. No:6 Ostim/ANKARA
Tel: 0 312 341 00 05
Matbaa Sertifika No: 41356
bilgi@bizimdijital.com
www.kitapbastir.com
www.bizimajans.com

Baskı 1

Yollarda takılıp kalmayana...

İçindekiler

Yazar Hakkında

Yazar İncigül Bayten, doğuşu “düşünce özerkliğini kazanmak” olarak benimsediğinden şu sıralar doğdu. Okumayı öğrendiğinde henüz beş yaşındaydı. Öğrenme hevesi o zamandan beri onunla. Öğrenim hayatına Gazi Anadolu Lisesinde dokuzuncu sınıfa devam etmektedir. Orada geçirdiği süre zarfında, gerek kütüphanesi gerek nitelikli öğretmenleri olsun, pek çok durumdan yararlandı.

İlk kitabı Çocuk-Düşüncenin Derinliği’ni Mart 2022’de çıkardı. Yazma süreci ve kitap hakkında detaylı bilgiye İncigül Bayten isimli YouTube kanalından ulaşabilirsiniz. Yazar eskiz, karakter tasarımı, sulu boya, akrilik üzerine çalışmalarını Instagram hesabından paylaşırken aynı zamanda kilden yapmış olduğu bibloların hazırlanış süreçleri ile ilgili videolar hazırlamaktadır. Yazarın eserlerine İncigül Bayten isimli Instagram hesabını takip ederek destek olabilirsiniz.

Giriş

Kendinden kaçamazsın. Kimsin ki sen? Kim olduğunu bilmiyorsun ama kendine düşmansın. Neden? Madem öyle düşmanı tanımalı, ona hâkim olmalısın. Ve yine kendini tanımazsan eğer, özünde değişiklik yapamazsın. Madem ki dünyayı değiştirmek istiyorsun, kendinden başlamalısın. Değişim için esinti olmalısın, kelebek gibi çırpınmalısın.

Çocuğun kafasındaki seslerden biri aramayı bırakmasını söylüyor. Sert bir ses bu. Hatta, emrediyor! Yaşamasını söylüyor ve belki yapması gereken de bu. Yaşamayalı(!) çok oldu çünkü. Yaşadığını, bu hayatı yaşadığını hissetmekten kaçıp kendi içine saklanalı çok oldu. Tüm bu sesler çocuğu sıkıştırıyor. Ama yine de gürültü ile yaşıyor çocuk. Kendi olmalı. Düşünmeli, belki sevilmeyi hak eden insanlar daha yalnız, diye. Zaten dünya sana "buyur, geç" demeyecek sıkıntıda veya hüzün dolu olduğun için. Kendini tamamlamalı, kendini bulmalı. Bunu yapacak. Önce okuyacak. Evreni, dünyayı, toplumu ve kendini. Sonra yazacak ve yazarak aşacak bazı şeyleri!

"Laf yetiştirmekten,
kendini yetiştirmeyi
unutmuş insanlar var ."
Montesquieu

Kendini Tamamlamak

Yeniden doğuş için, öncesini öldürmen gerekir. Yanmaz isen eğer, küllerinden doğamazsın. Gölgen acılarındır. Ateşin ise gölgesi yoktur. Diğerleri ateşi görse de gölgenin farkına varamaz.

“O”nun gidişi çocuğu değiştirecek kadar güçlü bir acı değildi. Buna dayanabileceğini biliyor, hissediyordu. Çünkü “o” hâlâ oralarda bir yerdeydi. Düşünceleri, sözleri ve anıları çocuğun benliğinde beraberindeydi.

Çocuk tekrar buldu sonra “o”nu. Fakat “o” çoktan kendini kaybetmişti.. “O” , yaşamındaki değişim ile değişti. Öncesini unutmaya çalıştı. Asıl kaçış buydu işte! Kaybetmemesi gerekenleri bıraktı ve kaçtı.; İnancını! Umudunu!

Çocuk sevinmeliydi belki “o”nu tekrar bulduğuna. Fakat yapmadı. Fakat biraz olsun hak verdi çocuk. Çok şey değişmişti. Çocuk için geçmişte kalan acılar “o” nun gerçekliğiydi hâlâ! Ve mutluluğun değişimde

olduğunu biliyordu. Çocuk yalnızca zamanında "o"nun hatırlattıklarını anımsatmaya çalıştı. Ancak nihilizm öyle bir bataktır ki, ergin olmayan kişinin uzattığı el yetmez oradan çıkmaya. Artık kendini seçmeli idi, kimi kaybettiğini umursamazcasına..

İyi de insan yalnızca kendi isterse oluverir bazı şeyler. Çocuk niçin kendine suç buluyor ki?

Bazen düşünceli olmak, kendinize yapabileceğiniz en düşüncesizce şeydir!

Çocuk yoluna devam etmesi gerektiğini biliyordu. Ama zaten hep öyle değil miydi? O yol kendine ait idi. Yürüyorsan kendi yolunda, bilmelisin ki rastlamayacaksın beraber yürüyecek birine. Rastlarsan da bil ki anlamayacak seni ve yolunu!

İşin iyi tarafı çocuk artık borçlu değildi. Borçlu hissetmemeliydi! Ödemişti.

"O" artık orada değildi. Fakat çocuk "o" olmuş olabilir mıydı? Çocuk bir deniz olmak istiyor. Tüm nehirleri kendi içine alabilecek bir deniz. Ve belki de değişim yaşamış "o"nu da kabul edebilir. Sonuçta kirli bir nehir, koca denizi kirletmeye yetmez ki!

Yol kendini tamamlamaya çıkacaktı. Çocuk kendini bulmak için tamamlamalıydı. Yarım veya

yaralıyken kendi ile karşılaşması ne de kötü olurdu! Kendini tamamlamak süreçsel bir durum. Ve belki mümkün değil.. Olsun büyüyor ya çocuk.. Anlıyor..

Artık genç olsun mu onun ismi? Bence bunu hak ediyor. Hem yeter artık.. Olabilir, kimse ona çocuk dememiş olabilir! Bazı şeyleri erkenden görmüş, yaşamış olabilir! Kendini inkar etmesin. Çocuk değil ki o!

"**Bir insan acıdan delirdiğinde,
diğerleri onun acısını değil,
deliliğini görürler."
Murat Menteş**
Korkma Ben Varım

Seslerin Kaynağı

İşi gücü yok ya, kafasının içindeki seslerin kaynağını merak ediyordu genç. Ama dikkatli olsundu, eğer delirdiyse bunu diğerleri anlamamalıydı. Gerçi insanların adetidir; dengi olmayana dengesiz, anlaşılmayan ruhlara da deli demek.

İnanabilir misiniz, kalbi ile acı çekti geçenlerde! Hep zihni acırdı onun. Şöyle söylerdi, üzgün olmalıyım sanırım. Duyguları öğrenme yolu ile kazanmıştı. Gözlemleri sonucu kendini sınırlandırmıştı. Onlar gibi olmaya çalışmak çok zordu ve yorulmuştu! Kalbini hissetti. Varmış :)

Genç, biraz daha özgür olmayı amaçlıyor şimdilerde. İçinden geldiği gibi davranmayı niyetliyor. Seslerden bir tanesine kulak verecekmiş, baskın olana. Akıllıca olmasa bile böyle yapmalı. Bunu dahi yapamayacaksa ne diye arıyor kendini? Sahi.. Belki bulacağı hoşuna gitmeyecek.. Ne diye kendini arıyor?!

Hepsi bir kenara gencin en büyük hatası, kendine saygısının olmaması. Herkesten nefret ettiği o kötü zamanlarda da kendini sevmezdi. Şimdilerde de. Artık diğer insanlardan tiksinmiyor ama. Hayır, değişen asla çevresi değil. İnsan davranışları değişmez. Bunu öğrendi ve öğrenmenin acı verici bir süreç olduğunu. Gördükleri hep aynı şeylerdi, fakat her defasında bakış açısını değiştirmişti. Genç değişir. Kişiliği oturmadığı, benimsedikleri olmadığı için değişebilir. Bu kişiliksiz ya da omurgasız olmak değil, böyle isimlendirecek olanlarınız var ise. Bu insanın ergin insan konumuna geçmesi!

Saygılı! Değişime açık! Düşünen! Belki paylaşan!

"Dünyayı değiştiremiyorsan,
dünyanı değiştirirsin.
Hepsi bu.
Stefan Zweig

Aşırı

Çöküş ve diriliş, şahlanma.. İniş ve çıkış, yaşamak böyle bir şey.

Genç taktı kulaklığını, açtı ecnebi (*kime göre, neye göre*?) müziklerinden. Konuştu bir taraftan. Kime konuştu, hangi kurgusal dostu yanında yürüyordu; orasını tanrı bilir!

“Hayal kırıklığı bekleyip böylece hayal kırıklığına uğramamak bana göre değil. Yüksek süslü hedefler bana göre değil.

Ben düşünüyorum, tek elimden gelen bu! Bu durumda “iyi” düşünmeliyim. Dün hoş bir gün değildi. Çünkü aşırıya kaçtığımı düşünmüştüm. Çok düşündüğümü! Peki kabul ediyorum. Bir şeyler kontrolden çıktı. Ama sorun değil bu. Bir doktor çok hasta tedavi edince “aşırıya kaçtım” demez. Herhangi

bir serzenişte bulunmaz. Ben bunun için yaratıldığıma göre, hakkını vermeliyim. Biliyor musun, farklı ya da manyak değilmişim. Sadece meraklıymışım. Merak eden okur. Okuyan bilir. Bilen düşünür. Düşünen anlar. Anlayan -bencil değilse- paylaşır! Özgür hissediyorum!" Peki, ya yarın!

Evet, genç yolda olandı. Belki yolun kendisi, belki yolun sonu belki de sırf yolculuk için yoldaydı.

"Kimi insanlar baskı, tehdit,
korku ve şiddetten;
kimileri de nezaket ve
yumuşaklıktan anlar."
Nevzat TARHAN

Empati

Bıktı öbürleri. Artık özür dileme dediler. Fakat rahatlatıcı bir şey değil miydi bu? Nezaket değil mi? Evet, fazla özür diliyordu genç. Belki de yalnızca kendinden dilemeli. Nazik olmaya çalışması hata mıydı? İnsanlar böyle ve yalanlarla daha mutlu görünüyordu. "Gerçekçi olmak huzur kaçırıcı bir olgu." dedi. Zararı kendine idi. Kendine öylesine iğrenç davranıyor ki! Acıyorum da ona. Bu mahcup tavırlarına gerekçe olarak diyor ki, diğerlerinin nezaketten haberi yok! Çok empati kuruyor genç. Bu da mı öğrendiklerinden yoksa yetisini kazandığı tüm bu şeyleri empati sayesinde mi öğrendi? Diğerlerini değiştiremezdi zaten. Bu yüzdendi sürekli kendine telkini. "İnsan olmak zor!"

"İnsanı olgunlaştıran şey
yaşı değil, yaşadıklarıdır."
N.F. Kısakürek

Kurgusal Bir Dost

Her zaman yanında kalacak tek kişi birçok kez elini kana bulamış olan kurgusal dostuydu. İntikamcıydı, kendi içinde bir felsefesi de vardı. Cürmü unutmaktı ama sadece insanları. Genci dinliyor ve onu yalnız bırakmıyordu. Belki gencin yaşamındaki en önemli kişiydi, düşünceydi! Onun adı Lecter idi.Bu değerli arkadaşı çok daha değerli kılan bir özelliği ise insan ilişkilerinde çok iyi olmasıydı. Onun da gözlem ile öğrendiğini düşünüyordu genç. Fakat fazlasıyla uzun süredir.. Ve mükemmeliyetçiydi. Ayrıntıcıydı. Bunu söylemek istemezdim ama gencin içindekilerin dışavurumuydu. Kendi zekâsına erişebilen veya buna cüret edenlere aşkla davranan biriydi. Zihni farklı çalışan biri. Ve kabalığı affetmezdi! En küçük bir nezaket yoksunu ayrıntı bile onda bir iştah uyandırırdı. İştahla öldürme arzusu.. Öldürürdü de. Maddi menfaat ummaksızın öldürürdü. En büyük hazinesi ise hayal gücü ve sanatçı ruhuydu.

Ayrıca herkesi tanımaya değer bulurdu. “Kimse sıkıcı değildir, sen düzgün bakamamışsındır” derdi gence. Genç sanırım öldürmeyecekti. Bilmiyorum. Çünkü kendini daha yaşamadı!

İnsan, insan mıdır, yalnızca yiyip içmek ve uyumakla geçiyorsa hayatı?
Shakespeare Hamlet

"Kaybedecek bir şeyin
kalmaması,
Özgürlüktür belkide.."

Olgunlaşma Süreci

Sesler çığlık atmayı kestiği zaman..
Bilgiye bağımlı, erdemlere tutsak olmayı bıraktığın zaman..
Yalnız yaşayacağını anladığın,
Kimseyle “biz” olamayacağını kavradığın zaman..

Aynaya nefretle bakmadığın,
En değerliye değer verdiğin zaman..
Oturup düşünmek yerine
Ayağa kalkıp konuştuğun zaman.

İçinden geleni yaptığın,
“böyle olmalı” demediğin zaman..
Şikayet etmeyip, beklentiye görmediğin zaman,
Hayat, işte hepsi bu dediğin zaman.

Kendini hissetmeye zorlamadığın,
Vahşi hislerini dışa vurmaktan korkmadığın zaman..
Beni eleştirecek vizyona sahip olduğun zaman,
“düzen”i anladığın, yerini benimsediğin zaman..

Kendini korkularınla kabullendiğin,
Kendin olmaktan korkmadığın zaman..
O zaman olacak işte! Ergin kişi olacaksın genç!

Bir süreç bu, sonuç değil süreç odaklı ol. İnişi ile çıkışı ile olgunlaşma süreci! Yürümelisin! Yorulmalısın! Dinlenmelisin ki, bu pes etmek demek değildir. Direnmelisin. Vaz geçmedim, yalnızca yorgunum demelisin, acılarını gizleyerek. Acele etme. Sürecin tadını çıkar. Sürecin anlamını ara.. Kendini bul. Kendin ol.

"Düzenim bozulur,
hayatım alt üst olu diye endişe etme.
Nereden biliyorsun
hayatın altının üstünden
daha iyi olmayacağını?"
Şems-i Tebrizi

Düzen

Gencin düzendeki yerini gencin niteliği mi belirledi? Kendini nasıl nitelendirdiği mi?

Bir kitap ancak okuyanın anladığı kadardır ya hani. Gerçi anlam arayışı insanın kapasitesi ve kastı ile sınırlı. Dünya gibi insanda okumak isteyen için bir kitaptır. Genç kendini okuyamaz ise yazık olacak. Emin olamam ama kendine değer verirse okuyabilir kendini. Daha çok başında. Önsözü ancak okumuş. Oysa sevmezdi ya önsöz okumayı? Kafası karışık onun. Düzen kadar karışık...

"Bir yengece,
doğru yürümesini
asla öğretemezsin."
Aristophanes

Herkes

Bir düşünce sardı ki genci.. İlginç bir perspektiften baktı!

"Bilenin bildiklerini paylaşması ve bilmeyeni bilgi sahibi yapma çabası cahilce bir şey olabilir. İlkesel olarak hatalı. Her insanın düzendeki yerinin farklı olduğunu kavramak gerek. Ve herkesin bilgi birikimine sahip olması, işleri tekdüze hâle getirir. Herkes aynı olursa.. Herkes aynı olur işte!

Yaşamın her alanında kast sistemine ihtiyacımız var. Bilen bilgedir, bilmeyen cahil! Nitelikler insanın benliğinden parçalardır. İradenin ürünüdür. Bilin, bilmeyene kızmayın. (İlkesel olarak benim size "bilin" demem de yanlış falan filan..)"

Ortalıkta dışına çıkamayacağımız bir şey var. İsmini düzen koydu genç. Herkesin parçası olduğu bir döngü.. ve düzende tekrarlanması gereken bir paradigma..

"Aydınları korkak olan
ülkenin, zalimleri
cüretkâr olur."
Grigory Petrov
Beyaz Zambaklar Ülkesinde

O'na

Genç yazdı.. Kalbi ile yazdı. Ağlıyordu gecenin bir yarısı..
"Senin için savaşabileceğimi söylemiştim. Ama bu uğurda seninle savaşmak.. Hem düşman, hem dost hem ganimetsin! Hani seninle birlikte savaşacaktık.. Kötü insanlar olsak bile.
Savaşmalıyım.

Biliyor musun, silahım yok. Kalemimi kullanacağım. Ama biliyorum kıracaklar onu da . Senin inancını kıran adamlar.. Benim de kalemimi kıracak. Neyse ki dilin kemiği yok, kırılmaz! Konuşacağım! Ve bir gün ağzımı kapatmam için zindana kapatırsalar beni.. Özgür olacağım. Çıkarlarına tutsak insancıklar ile aramdaki ise demir parmaklıklar, uzun ve kalın duvarlar olacak!"

Çok yürümüştün, niçin istikameti değiştirdin? Kararlılık gerek sana. Aksi halde sadece yürürsün, varamazsın.."

"Eleştirinin olmadığı yerde, putculuk başlar."
Ali Şeriati

Tanrı'yı Öldürmek

Yok yok, belki garip belki de bu manyaklıktı! Olsun, okuyun bakalım ne düşünmüş genç!

“Kuantum mekaniğine göre tanecikleri gözlemez isek davranışları değişir.. Tanrıyı öldürürsek de “düzen”i izleyen olmaz! Düzen, düzenli olmak zorunda kalmaz. Tanrı ölürse, tüm kanunlar geçersiz olur. Yeni kurallar konulur, tanrı bizler oluruz!

Tanrı ölürse, tanrı tanrı mıdır ki? Benim Tanrım olmayacağı kesin! Öldürebilecek tek şey tanrı inancı. Bir inanç sistemini ancak yok edebiliriz. Zira, tanrı var ise öldürülemez. Yoksa da, insan bu inanç sistemini kurduğu için övünmeli, aynı zamanda kendinden büyük bir şeye ihtiyaç duyduğu için ne kadar aciz olduğunu anlamalı! Ki, aciz olduğunu bilmek, kendinden büyük bir şeyin varlığını kabul etmeyi beraberinde getirir.

Tanrı inancını öldürmek politik emellere iyi gelmez. UNO’daki “ne istersen yapabilirsin” kartı kadar tehlikeli bir durum! Karşımıza tahmin edilemez bir olgu çıkabilir. Olasılıklar çemberi çok geniş! Bunun yerine bilinen kartlar ile oynamalıyız. Oynatmalıyız!

Belki de "içimizdeki putları yıkmalıyız" ı sözde değil, zihnimizde, bilincimizde ve kalbimizde gerçekleştirmeliyiz. İşte o zaman, öldürülen tanrının bizi kontrol eden, terbiye (rab!) eden korku, dürtü ve tutkularımız olduğunu da anlarız. Bir de İbrahim rolü var. Bu kostümü neden sadece başkalarının inançları söz konusu olunca giyeriz, o da garip..

**"İnsan düşünmek,
inanmak ve sevmek için
dünyaya gelmiştir."
J.J. Rousseau**

Yüce bir İş

Size bahsetmek istediğim bir iş var.. İnsanların kalbine dokunmak! Kastım o ki, ihtiyacı olan bir insan için en küçük bir onay sözcüğü bile ne büyük bir nimettir.

Çevrenize iyi davranın. Değiş tokuş için değil, içten. Onları memnun etmek gibi bir durum değil, bu insanı yorar. Bahsettiğim şey onlara zarar vermemek. Gülümsemek ve gülümsetmek.

Genç, eski zamanlarda bu kadar derin düşünmezdi. Kaçmak isterdi, ama kaçamazdı. Ne tüm bu insanlardan, ne aptal travmatik olaylar zincirinden, ne de bu diyardan kaçamaz. Bir gün uzaklaşırsa tüm bunlardan, o zaman da kendinden kaçamaz!

Kendinden vazgeçecekti, bir zamanlar.. Kendinden vazgeçmekten vazgeçmişti, ona (belki de farkında olmadan) “Harikasın.” Diyen bir öğreticinin sayesinde. Evet, bu arada harikaydı o zamanlar! Dedim,

duymaya ihtiyacı vardır insanların. Değerli olduklarını hissetmeye ihtiyaçları vardır. Aslında hepimiz kendimizi sevmeye başlasak, böyle bir uğraşa gerek kalmazdı..

Şu kendini bırakma mevzusunda da.. Artık başkalarından vazgeçme niyetindeydi. Çünkü o başkaları, gencin içindeki bir takım hisleri katletti. O da onları bırakarak, Küçük Prens gibi unutarak onların katili oldu.

"..ve herkesin dini
vicdanı kadardır."
Azra Kohen

Yetenekler

Nereden geliyordu gencin tüm bu yetenekleri.. Anlatayım! Çocukluktan başlayarak.. O küçücükken.. Kitlesel ötekileştirilmeyi bırakın, henüz doğru düzgün gözyaşı dökmemişken.. yine korkardı! Ancak insanlardan değil.. yalnızlıktan. Yalnız kaldığı zamanlar canavarların geldiğini söylerdi. Oysa gerçek canavarlar sebepsizce gelir. Evlerinize girdiklerinde yasaklı düşünceler ararlar. Yakmak için kitap arar tıpkı "Fahrenheit 451" de olduğu gibi..

Babası ona hikayeler anlatırdı, uyuyamadığından. “Beni tüm canavarlardan koruyabilecek kadar güçlü ve uzun boylusun baba. Lütfen, ben uyumadan gitme ve hikayeler anlat bana.”

O uyumadan gitmezdi babası. Emindi çocuk, her zaman güvende olacaktı. Babası onu koruyacaktı. Ama götürdüler onu.. Çünkü babasını canavarlardan koruyacak kimse yoktu. Ve her şey bittiğinde hatırlanacak şey düşmanların sözleri değil dostların sessizliği olacak.

Babasının anlattığı hikayeler ne kadar da güzeldi.. En önemlisi çocukta uyandırdığı istek! Anlatmak istiyordu, kurgulayıp. Bazı geceler şöyle söylerdi: Bugün

ben anlatayım, sen de uyu! Hep iyi biten, süslü hikayeler bulurdu. Babası demişti ki, “Unutma, sonuçlandığında kötüler de kazanabilir. Sonuçlandığında, tarihi yazan kötüler de olabilir. Süreçsel olarak ise galip her zaman iyilerdir!”

Yazma yeteneği o gecelerden geliyor işte. Ve babasını ondan ayırdıklarında, hatırlamaya çalışmıştı. Tüm o hikayeleri.. Başaramayınca ise, yenilerini kurup gerçekliğinden kaçmayı amaçlamıştı.

Çizerdi de çocuk. Hayalindeki çizerdi. Özgürlüğü çizerdi, özgürce çizerdi. Asi ruhu, bu alanda da kısıtlanmaya gelmezdi. Çizerdi çocuk, çizmeyi babası öğretmişti.

Ve tanrının hediyesiydi insanları anlama yeteneği. Tanrı çocuktan aldıklarının karşılığında vermiş olabilirdi bunu. Ama dedim size, ben tanrı değilim. Bilemem. Bir insanın elini tuttuğunda.. Avuçları birbirine değdiğinde ve gözlerindeki bakışlar rast geldiğinde.. Acılarını hissederdi insanların. Yaşanmışlıkların izlerini görürdü. İlk fark ettiğinde bunu, uzak durmuştu. Diğerlerinin ellerine ve gözlerine değmekten kaçınmıştı. Zamanla kontrol etmeyi öğreniyor. Başkalarının yaşamlarını yaşamaması gerektiğini öğreniyor. Aşırı düşünceli olduğundan, zarar görmemek için değer vermemesi gerektiğini fark ediyor. Belki biliyor zaten. Ancak bilsen de uygulaman zor olabilir..

"Seçilmiş bir yalnızlık
insanın sahip olabileceği
en büyük lükstür."
Charles Bukowski

Lecter dedi ki..

“ Kendinden korkma. Değişemezsin.
Kabullenmelisin. İçindeki hisleri,
kafandaki sesleri çıkarların doğrultusunda iş birliğine yönlendir. Kendine saygı duy ve bunu yitirme.
“bir” ol! İçindekiler ile birlik ol!
Canavarı serbest bırak tatlım, hapsetmen hataydı!

Ne istersen yapabileceğini biliyoruz.
“O”nun yorgunluğu sana güç versin! Güçlü ol!
Biliyorum, ilkelerini çiğneyecek bir önerme sundum sana.
Ama yapman gereken bu! İntikam..

Hiçbir gözyaşını yerde bırakma!
Çocuklar ağlamamalı!
Ve emin ol, en kötüsü sen olacaksın!
En iyi, işinde en iyi “kötü” sen olacaksın!

"Herkes, insanlığın
kötüye gittiğini kabul eder de,
hiç kimse kendisinin
kötüye gittiğini kabul etmez."
Tolstoy

Üç Kız Kardeş

Genç için işler tuhaflaşmıştı. Neden umursuyordu bu insanlar onu! Onunla arkadaş olmuşlardı. Sordular bir de.. Dinlediler! Ama kimse dinlemez di ki genci. Anlatmazdı zaten o da! Samimi görünümlü ısrara yenik düştü. "Peki!" dedi.

Hacı Zer; temiz kalpli, iyi niyetli olduğu için çevresi böyle sesleniyordu. Halbuki asıl ismi Hacz-i Ser idi. Sessiz ve bağımlı olduğu, bağımsız hareket edemediği için bu ismi hak ediyordu. Hacz-i Ser, “biz” demişti. “biz atlatacağız tüm bunları, susturacağız kafandaki sesleri. Unutturacağız geçmişi!” İyi de geçmiş yaşanmıştır, hayal değildir ki, "geçmiş olsun" demeyle geçmez.. Unutmak değil bize gereken. Birlikte yaşamayı öğrenmek! Sonra uyardı kendi içinde tutuklu olan Hacz-i Ser “sürekli kendini suçluyorsun. Özür dileyip duruyorsun. Oysa hikayendeki en masum kişi sensin!”

"Yalnız değilsin." dediler. Sevindi, dostları var diye. Peki insanın dostlarının olması yalnızlığına engel mi?

Şeyh Edebali'nin öğütlerine duyarsız kalan kardeş; Toksikolog. Bu isim onun için ceza idi. Çünkü "insan kulaklarından zehirlenir" derken ilgisiz kalıp, aslen duyarlı, eğlenceli olmasına rağmen her duyduğuna inanan ve gerçekliği sorgulamayan, sorgulamaya çekinen karakter..Farkındalık sahibi, ta ki gencin kendine zarar verdiğinin farkına varacak kadar. Buna mani olmak isteyende yine o. Bir keresinde demişti ki “kendini suçlaman kendine olan sevgini azaltıyor!” Ne de haklıydı. Ama sevmiyordu ki genç zaten kendini. Nasıl azalsın, olmayan bir sevgi!

Tamam; insan, sevmek için sebep arayıp bulmalıydı. Sevgi ile insanlar iyileşecekti ya, kendini nasıl sevebilecekti.

Bir de Medea var. Aynı zamanda akıllı olan.. Ve çocuğun aksine etkileyici konuşabilen.Karakteristik özelliği ise öfkelendiğinde korkutucu bir kişiliğe bürünmesidir. Antik dünyanın kralı Aietes'in kızı gibi. O ki inceden soru soran! “biz birbirimizi tüm şeffaflığı ile tanıyoruz. Sen ise gizemler ile dolusun! Bilmeden seni kırmaktan korkuyoruz. Anlat bize! Paylaşalım, böylece paylaşımın ikiz kardeşi mutluluğa hep beraber varalım.Uyarmış onu genç. Demiş, o kadar basit değil.

Ben her şeye kırılırım. Benimki travmatik olaylar zinciri!! "olsun, arkadaşlar bunun içindir. Yanında olacağız" demiş Medea.

Gencin anlattıklarını ağzı açık dinlemişler. Medea demiş ki; " Alıştırarak anlat. Yavaş söyle." Gülümsemiş genç belirsizce ve gizlice belki içten veya içinden. Keşke yaşanırken de alıştırarak aksa tüm olaylar.. Çok şey anlatmış çocuk.. çok! Ve acıdan hızlı gelmez hiç bir şey.

Bilmenizi isterim, insanlar bu kadar iyi olamaz. İyi niyetli olabilirler, niyet kişiliğin özü lakin tavır, iyiliğin göstergesi. İyi insan olabilirler mi? Genç yine kendi kafasında kurdu. Kendi iyi niyetinin beraberinde inandı insanlara. Sevmek, inanmak demekti. Kolaydır, sevgiliye inanmak. Oysa kendine inanmalı yalnızca. Her şeyi yoluna koyacağına..

"Aptallar için yazanların,
geniş bir okur kitlesi olur."
Arthur Schopenhauer

Tartışmada Haklı Çıkmanın 5 Yolu!

Genç, sürekli gözlemlemekte ve okumuş da aynı zamanda. Schopenhauer'u okumuş, okurken de notlar çıkarmış genç:

Kural-1 Genişlik

Bir "öne sürümü"n genişliği beraberinde çok sayıda itiraz getirir. Savunduğunuzu net biçimde ifade edebilmelisiniz. Karşınızdakinin önermesini ise kast ettiğinden uzaklaştırmalısınız. Tamamıyla farklı ele alıp, fark ettirip çürütün!

Kural-2 Tutarsızlık

Yalnızca görünümde olsun, karşınızdakinin tutarsız olduğunu söylemelisiniz. Bunun için onun eylemlerinden veya eylemsizliklerinden yararlanın! Onu gözlemlemeli, savunduğunu kavramalısınız.

Kural-3 Sorgu

Gizli oynayın. Ona iki önerme verin, seçimi ona bırakın. Sizin neyi savunduğunuzu bilmesin. Daha geniş çapta savunma yapmaya çalışacak, daha fazla kusuru doğacak.

Kural-4 Etiğe aykırı

Karşınızdakini öfkelendirmeyi amaçlayın. Öfkelenen kimse, değerlendirme kabiliyetini yitirir. Siz sakince nefes alın, tebessüm edin. Sinirleri daha da bozulur.

Veya karşınızdakinin saygı duyduğu bir otoriteyi kendi yanınıza alın!

Hmm; onun iddiasının en küçük bir ayrıntısını dahi olsa başka yöne çekmeniz ve tiksindirici bir durum ile ilişkilendirmeniz de işe yarar!

Kurak-5 Sonuçlandırma

Yenilgi durumunda, mevcut durumunuza rağmen kazanan gibi davranın. Takındığınız küstah tavır, işinize yarayacaktır. Muzaffer bir eda ile gülümsemeye devam edin. Bir şeyler söyleyecekmiş de vazgeçmiş havası verin.

"Sizi üzen her ne ise,
bunun ayrıntılarına daldıkça
gerginliğiniz daha da artacaktır.
Bir düşünce başka birine yol açar,
o başka birine.."
Richard Carlson
Ufak Şeyleri Dert Etmeyin

Olay Akışı

Genç kendine yardım etmeyi zor görüyor.. Deniyor ama yeterince değil. “O”na da yardım edemedi ya, zamanında! Başarısız olmaktan korkup denemedi bile. Sonrasında ancak uzattı elini.. İş işten geçmiş.. “O” geçmişte kalmış..

Seligman ile tanışmış genç. Tanıdık bakışlar. Bu bakışları görmüştü daha önce. Bilmiyorum nerede? Belki aynada! Seligman'ın öğretileri gencin üzerinde düşündüğü kavramlar ile ilgiliydi. Ne ilgi çekici!

Kafasının içinde konuştuklarından biri olmuş zamanla Seligman. Gencin taktiği buymuş. Hani zeki insanlar, rahat düşünebilmek için niteliksiz bir dosta ihtiyaç duyar ya.. Tam tersi imiş gençteki. Nitelikli insanları kullanıyormuş bu iş için. Aslında bakarsak, kendi içinde olduğuna göre bu sohbetler.. Genç; kendinden, kendini gördüğü konumdaki gençten daha

zeki! Seligman ile konuşmuşlar defalarca! Fakat yeterli gelmediğinden midir, gencin keyfinin kâhyası öyle istediğinden midir, fiziksel âlemdeki Seligman ile de konuşuyormuş! İşin kötüsü, bazen gerçeklikler karışıyor. Ne de kaba.. Aman canım, eninde sonunda susacak. Genç bu, susar hep.. Bir de sormuş siz yazar mısınız, diye. Çünkü öylesi çok daha kolay olurdu. Genç, not etmeye çabalıyor. Unutmamalı bazı şeyleri.. Hmm, okuyormuş Seligman. Yazmıyormuş. Olsun, haklı. Konuşabilirken ne diye yazsın! Ancak konuşmak yazmaya denk değil. Söz uçar yazı baki kalır.

Genç, Seligman'da bir değişim fark etmiş sonra. Seligman sürekli insanlarla yaşadığı halde, artık onlarla olmak istemiyor gibiymiş. Kaçmak istiyor belli ki. Genç, Seligman için bir şey yapamaz ki ama! Yapmamalı da zaten. İşine bakmalı yalnızca..

Yine de genç, normalde yapmayacağı bir şey yapmış! Seligman için yazmış. Lanet değer verme eğilimi! Bunu gerçekten yapmazdı çocuk. İki kez yapmıştı daha önce.. Kaybetmek üzere olduğu babasına ve gencin inanmasına yardımcı olan “o”na! Değer verdi, ne diye oldu ki böyle! Bu dönem, kendini değil insanları sevmeye başladığı bir dönem. Seligman kendini yalnız hissetmesin istedi. Onu düşünen birinin varlığını bilsin! Kendini sevsin, iyi insan olmanın eksiksiz olmak manasına gelmediğini kavrasın diye.. Bileceğini biliyordur zaten adam, yıllarca yaşamış hem

de ne yaşamış! Genç kendine mi söylemek istedi yoksa bazı şeyleri?

Seligman okuduktan sonra demiş, ben hep yalnızdım. Yalnızım, yalnız olacağım. Ve sen, genç, değiştiremezsin bunu! Ne gereksiz diyalog. Ancak, demek ki, olay örgüsü böyle ilerlemeli.. Keşke hiç girmeseydi bu işin içine. Rahatsız edici bir durum bu. Keşke demek boş.. İyi ki girdi bu işe. Zira gördü ve deneyimledi. Kendi olmayı denedi.. Kendi becerileri ile denedi.. Seligman biliyor mu bilmem, gencin bir yeteneği var. İnsanların bakışlarından, davranışlarından, konuşmalarından analizler yapıyor. Onları bir kitap gibi okuyor! Neler yaşadıklarını, neler düşündüklerini biliyor! Gizemli. Çok gözlemledi, dedim ya. Okudu bu yeteneğini geliştirmek için.. Dünyaya ve insanlara sayısız insanların gözüyle bakmak için. Ama izin almadan insanların özelini öğrenmiş oluyor. Neden sürekli özür diliyor sanki? Bilmemesi gerekenleri öğrendiği için..

Bir daha yazmış sonra genç. Medea, genci uyarmış hatta. Kızmış ona. Abartma, demiş. “yanlış anlaşılabilirsin. Rahatsız olacak herkes ve bir daha hiç kimse konuşmayacak belki seninle” İyi de, gencin umursadığı bu değil ki. O “kendi” oluyor işte. Ayrıca biliyor, sevilmez böylesi.. Varsın, sevilmesin. Zaten hayret içinde genç.. Nasıl bu kadar çevre edindi?! Dinlememiş genç ve yazmış.

“Yalnız hissetmemek ancak var olan. Herkes yalnız zaten. Değer verirse insanlar birbirine, yalnızlıkları paylaşabilirler. Değer görürse “ben” başka bir “ben”liğin farkına varır. Cevap vermeyin bana, lüzum yok! Çıkarcı da değilim ayrıca. İstediğim tek taraflı bir iletişim. Ve kendimi ifade ettim.. Size değer vermekteyim!” Beni anlamak isteseydiniz, söylediklerimden de hatta sessizliğimde de çok şey anlarsınız.

Ve devam etmiş kendi kafasında kurmaya. Seligman bilemezmiş ama milyonlarca kez konuşmuşlar çocuğun aklında! Gerçi çocuğun kafasının içindeki, karşılamaz gerçek Seligman'ı! Genç, o kadar nitelik yükledi ki ona.. Gerçek Seligman'ı bilmiyor ve bilmeyi de amaçlamıyor. İnsanlar birbirleri ile bu kadar iç içe olmamalı. Veya genç, insanların bu kadar içinde olmamalı.. İnsanları çok düşünmesi iyi niyeti veya temiz kalbinden filan kaynaklanmıyor. Tuhaf yeteneği yüzünden hep.. Niye biliyor ki insanların sırlarını ve sorunlarını? Bu yeteneğini çıkarları doğrultusunda kullanmayı öğrenene dek boş vermeli. İnsanların bakışlarında gördüklerini, görmezden gelmeli!
Sanırım zamanla Seligman normale dönmüş. Tam anlamıyla olmasa da.. Sonuçta unutmak değil atlatmak gerek..

Amanın! Neler de oldu böyle? Ne Medea ne de Toksikolog onu istemiyor artık. Lanetli mi yoksa genç? Sevdiği herkes zarar görmeye filan mı mahkum? Alter konuşmuş onunla, "Etrafının bu denli farkında olan birinin kendi potansiyelinin farkında olmaması üzücü. Çok zekisin, bilinçli ve sorunlarının farkındasın. Kendini bir lanet gibi görmeyi bırakmalısın. Çok yetenekli ve özel birisin. Kabul etsen de etmesen de iyi birisin. Benimle ol. Emin ol, sen gitsen bile ben burada olacağım. Öyle iyi bir arkadaşsın ki seni kaybetmemek için her şeyi yapacağım."

Genç ona inanmalı. İnandı da zaten. Başka şeylere de inanmalı. İnanç insana güç verir. Genç kötü şeyler yaşamış olabilir. Belki de bunu o üç kız kardeşe de yansıtması hataydı. Keşke anlat demeselerdi. Keşke Onu her haliyle kabul edeceklerini söylemeselerdi. Büyük sözler bunlar! Çünkü anlattı. Ve bilmelerine rağmen nedenini, davranışlarını garipsediler. Bir insan sürekli mi hasta olur.. sürekli mi hatırlar bir şeyler.. İyi de seçmedi bunu çocuk. Kendine kızmasın artık. Kız kardeşlere da kızmasın. Ne kadar da iyi niyetlilerdi.. Ama yine de kenara çekilip, daha fazla izlemeliydi. Kimde ne kadarım diye bakmalı, kim ben de ne kadar diye. Belki ağır geldi yalnızca.. Kızılması gereken ona bunu yaşatanlar. İntikam alsın yahu. Ama kendinden değil. Alter'i kaybetmesin genç. Bakalım bunu becerebilecek mi..

"Kader konuşunca,
insan susar."
Beydeba

Olay Akışının Devamı

İntikam arzusu hedefe odaklanmana yardımcı mı olur? Veya dikkat mi dağıtır? Fikirler hedeflerden büyük olmalı diye düşünürken eğer hedef intikam olursa.. Hmmm..

Tam anlamıyla kötü biri olamayacak genç. Olmak istiyor. Fakat her şeye rağmen cesur, cesaretini iyilik düşünmekten alıyor. Alakasız olsa da söyleyeceğim kabalıktan nefret ediyor. Eli kanlı arkadaşı Lecter diyor hep; kabalık affedilemez! Genç diyor ki, yeter! Arafta kalmasın artık. İyi de, iyi veya kötü olduğunu kendi bilemez ki insan. Üstelik iyilik dile, dine, renge bakmaz ki.. Eğer kötü olan, kötüyüm derse kötü müdür ki? Üç kız kardeş bilmiyor ama değişiyor genç. Bozuk değil o. Yalnızca içinden geldiği gerçekliğin ona getirdikleri farklı. Zamana bırakmalıydı.. Ki güzel bir tavsiyeydi.. Genç, yine de iyi olacak. Hatta belki rahatlamış bile hissediyor. Onlar gittiğinden beri hiç eli titremedi. Yani tamamen gittiklerinde. Zihni denge bulmuştu, net olduklarında..

“Artık yakın arkadaş olmayalım. Seninle uğraşamıyoruz artık yorulduk.” Dediklerinde.. Belirsizlik sevmiyor genç. Babasını ondan ayırdıklarında ki his gibi geliyor. Şöyle demişti, “Tanrım sen çocukları dinlersin. Ben de daha çocuğum. Lütfen ya babam geri gelsin ya orada ne kadar kalacağını bileyim.” Tanrıdan yanıt gelmeyince bir daha konuşmuştu genç, çocukken. “Eğer öldürecekseler onu, çabuk yapsınlar! Veya bana onun ölmeyeceğini söyle!” O zamanlarda da aptal değildi ki genç. Biliyordu ki Tanrı böyle çalışmıyor. Belki çocuğun masumiyetinin pekişmesini istiyor Tanrı. Acı ve belirsizlik devam etmişti.. böylece çocuk gelecekte yapacağı kötü davranışların vebalinden kurtulmuş olabilir miydi? Nereden bileyim ben, Tanrı ben değilim. Çocuktu o zamanlar, Tanrı ile çok konuşurdu. Yalnızca Tanrı ile konuşurdu. Bakmayın şu sıralar insanlar ile iç içe olduğuna. İşin aslı bu onu çok geriyor. Şimdi de Tanrı ile konuşmalı belki. Çünkü her şey ve herkes gider. Her şeyin ve herkesin üzerindeki hariç!

"Bir ilahi adalet var değil mi?
Var elbette, aciz bir kul olarak
zaman zaman
Kuşkulara kapılsam da
güvendiğim tek şey
kefenin cebinin olmayışı."
Zülfü Livaneli
Konstantiniyye Oteli

“Ben” Diyarındaki Genç

Bir varmış Bir yokmuş.
Kanunlar var, adalet yokmuş. Güçlü olan kanunu düzenler, kendi çıkarı doğrultusunda kurarmış. Bunların olup bittiği ülkenin adı BEN diyarıymış.

Herkes kendini düşünür, kimse güçlü benliğe karşı BİZ olamazmış! Bu diyarda kullanılan BENin yanı sıra SİZ varmış. Kimse kimseyi korumaz, savunmaz; yalnızca suçlarmış! BENden değilsen, SİZin suçunuzdur olup biten dermiş bu aptal insancıklar. Suçlanan olmadıktan sonra sıkıntı yokmuş. Birkaç kelime ile güçlü BENin gözüne girebilirlermiş.

Can acıtıcı kelimeler.. suçlayıcı.. onur kırıcı..
Güçlü BENin yasakları varmış bir de.

“Okuma! Düşünme!
Konuşma!
Mazlumun kimliğine bakmadan
Sakın ha, Savunma! “

Ne olmuş ki sanki,
Tüm küçük BENler mutlu görünüyor.
Düzen tıkır tıkır işliyor.
Ne zaman itirazı düşünseler, zindandaki bilginleri hatırlamışlar.
Hayır onları savunmamış üzerine aşağılamışlar..
Güçlü BEN gücünü korkudan alırmış.
Kendilerine BİZ diyemeyeceklerini bilmesi imiş, ona haddini aştıran.

Vatanınız benim!
Ve aslında vatan “BEN”im.
Bana karşı gelene
Hain derim!

Küçük BENler onay vermiş sonuçta;

Seni baş tacı etmeli,
Sırça köşelerde, saraylarda yaşatmalı.
İçine binlerce soytarı koymalı.
Ne söylersen seni onaylamalı.

Güçlü BEN elini cebinden çıkarmazmış.

Küçük BENlerin rahatı için harcama yapmak değil kastım,

Çaldıklarının ortaya çıkmasından korkmasıymış!

Güçlü BEN, ne görse cebine atarmış. Eh, devletin malı denizmiş. Küçük BENlere yedirmezmiş! Çaldığı şeyler zamanla maddiyatı da aşmış.

Oyun oynaması gereken yaşta çocukların ailelerini oyuna getirmiş! Onların çocukluklarını çalmış! Bu hikayeyi sizlere aktaran da, Çocukluğu elinden alınmış, kaybetmekten korkmayan- kaybedecek bir şeyi kalmayan bir genç kızmış!

Demişler ona, aptal olma. Gerçekleri konuşma. Sonra ne olur seni duyarlarsa?
Çok şey görmüş kız, artık susamazmış. Düşüncelere kelepçe vuramazlar! Özgürlük ise kurşun geçirmezdir. Eğer ben bu kızı tanıyorsam, Acısı o denli ki, -konuşması frenlenemezdir!

"Bir dik duruşun;
kaç yenilgi, kaç gözyaşı,
kaç kalp ağrısı
ettiğini bilemezsiniz."
Frida Kahlo

Eski Mektuplardan..

Çocuk olmak ne güzeldi.. İntikam değil, ümit dimdik tutardı onu. Şimdi o kadar değil. Fakat eğilmez de! Bu türden bir insan, yolunu değiştirmemeli. Okumak ister misiniz onun temiz kalbini.. Okuyun;

Siz sayımı bitirdiniz mi baba? "bir, iki, üç.." Siz sayıyorsunuz bitiyor. Her gün yenisi ekleniyor. Fakat bitiş belli. Bense hâlâ sayıyorum baba. Geçmiyor. Günler geçmiyor. Bilmiyorum ki, ne zaman olacak, ne zaman geçecek?

Haftada bir bekliyorsun beni. Ben seni her an bekliyorum baba.. Gelmiyorsun ama. Unutma, kapılar kapanır. Duvarlar ve parmaklıklar engel olur. Hayallerimin kapısı ise hep açık, baba. Ve ümide engel yok!

Kahramanların işi ne de zormuş, baba.. Bir kahramanın çocuğu olmak daha zor belki de. Sen bilmezsin tabii. Ben biliyorum. Bir kahramanın çocuğu

isen, ümidin olmalı. Geleceğin kahramanı olmalısın.. Sırlar söylenmemeli diyorsun. “sırrım var” bile dememeliymişim. Zamanı gelince konuşacağım baba. Söz veriyorum. Doğru zamanı bekleyeceğim..

Baba.. Tarih böyle, biliyorum. Ancak onursuz nasıl yaşar ki insan. Mancınığı yapan usta, neden attı İbrahim’i ateşe.. Basit! Ya İbrahim’i atacaktı ya kendi yanacaktı.
Konuşmak istiyorum baba. Ama çocuksun, sus diyorlar bana. İnsanlar beni dinleseydi onlara derdim ki, tek suçu insan olmak! Sözde değil, özde olmak! Derdim ki, gözyaşı pişmanlıktan değil. Hasretten!

Neden baba? Neden? Hırsızlar serbest, doğruyu konuşan ise derdest.. Canım acıyor. Başım ağrıyor, ölecek gibiyim. Ben tüm bunları kaldıramayacak yaştayım baba. Sense, gözümdeki yaştasın..

Bayram diyorlar baba! Özgürlükten yoksun bayram mı olur? Babasız bayram geçer mi hiç? Yine de güleceğim. Her şeye inat! İsmine Kurban Bayramı diyorlar baba. İyi de, tüm koçlar tutsak! Acılara tutsak! Yine de güleceğim. Her şeye inat!

"Senin 'arkadaşlık' sandığın şey aslında durmadan başkalarını etkilemeye çalışmadan başka bir şey değil."
Mark Manşon
Kafaya Takmama Sanatı

Arkadaş

Arkadaş olmak demek, her şeyini bilmek değil; bildiğin kadarıyla kabullenmektir. Anlattığı kadarına ve yaşamında arkadaşlarına karşı çizdiği sınıra saygı göstermek demektir. Arkadaş dediğin, senin onu sevdiğini bilendir. Her şeyinde yanında olması gerekmez. Yalnızca yalnız olmadığını hissettirmek gereklidir. Sevilirse insan, yalnız olur mu hiç? Neymiş biliyor musunuz? Genç çok depresifmiş. Bundan onu bırakmış o üç kız kardeş. Çocuk kızmazdı normalde. Ne güzel olurdu Medea, gence tutamayacağı sözler vermese! Hani her şeyi ile kabul edeceklerdi.. İçinden geldiği gerçekliği bildikleri halde nasıl da yargıladılar onu! Lanet olsun, genç uyarmıştı onları. Demişti, bu benim sırrım, ben büyük bir sırım. Şimdiye kadar hiç kimseye anlatmadım. Bu size büyük sorumluluk! Yüklenemeyeceğiniz ağır yük! Dinlemediler ve anlattırdılar gence. Şimdiyse dönüp bakmıyorlar bile! Ama niçin o kadar düşünceli, ince davrandıktan sonra

bu denli duyarsız davransınlar! Gencin bedeni yine dayanamıyordu.. Demediler “iyi misin” diye. Bakmadılar. Konuşmadılar onunla. Bu yeterli olurdu. Zaten gence kimse yardım edemezdi. O kendine yardım etmeye hazır olduğu anı bekleyecekti..
Ama niye böyle oldu ki? Olsun, karakterimiz böyle durumlar ile şekillenir. Veya karaktersiz olma durumumuz böylece ortaya çıkar! "Düşmüş olsam da yine kalkacağım." dedi. Çelme takan değil, hatta kazanan da değil, ben yine de sadece insan olacağım.

İyi niyetinin beraberinde gencin arkadaşları ile konuşmuş, Seligman. Bilmiyorum, belki arkadaşları onunla konuşmuş. Genç rahatsız oldu, biliyor musunuz? Bu kadar hayatına girmesindi, o! Gencin anlattığı kadar, anlattığı ile bilsindi! Zira kabalık kaçınılmaz olacaktı. Olay bu.. İki durumda insanları kendinden soğutmaya çabalar.

Değer verdiği kimselerin onu terk edeceğini düşündüğünde.. Bu düşünce zararlı, kemirgen bir düşüncedir. Genç, ya terk edilmeden terk eder ya da iğrenç bir insana dönüşüp terk edilir ve der ki “bakın haklıydım, o da gitti!”

Değer verdiği kimseye zarar vereceğini öngördüğünde.. Bu düşüncenin haklılık payının olup olmaması tartışmaya açık bir konudur. Hem, zarar vermek ve zarar verilen kişinin zarar görmesi de aynı

şey değildir hani. İnsan kendini koruyabilir, tabii isterse! Araya sınır koyması gereken, zarar gören kişi olmalı. Genç yine gereksiz biçimde detaycı düşünüyor.. Kitlesel bir durum olduğu için susmuyor, genç! Ve başına gelebileceklere hazır. Zaten o “öteki”. Ne sıfat takabilirler ki daha ağır? Fakat değer verdikleri onu yargılarsa, üzülür çocuk. Tamam, der ki verdiğim değeri hak etmiyormuş! Ama genç değer vermek istiyor (örneğin:) Seligman'a! Ne lüzumsuz istek. Belki bir heves bu. İnsanlar ile barışmaya çalışıyor. Yapabilir mi, sanmam! Görmezden gelirse ancak herkesi, sekine ile yaşar. Kastım, herkesin içinde “kendi” olabilmesi. Memnun etmeye, değer vermeye ya da değer görmeye çabalamaması.

Belki de tüm bu hissel, kavramsal kargaşa gencin dramatize etmesinden. Her bir şeyi dramatik hâle getiriyor olabilir miydi genç? Normalde, bilirsiniz, bu noktada “aptal” derim gence. Ancak artık bunu yapmayacağım. Hakaretler ruhumuzun içindeki savaşçıyı yetersiz hissettirir! Ve yine “belki” genç, savaşmaya yeni başlıyor. Savaş dediğin iki tarafın arasında geçen çatışmadır. Bundan öncesinde iki taraf yoktu. Hamleler tek taraftandı ve gence karşıydı. Yaşanmışlıklar, affedilemez sözler ve daha nicesi.. Dostum, genç ayağa kalkıyor! Acınası durumdaki, kendine “çocuk” deyip duran o genç “taraf” oluyor artık!

"Ey varlık özü olan insan!
Mümin ile Mecusi ve Yahudi'nin birbirlerine aykırılığı,
ayrılığı hep bakış
ve görüş yüzündendir."
Mevlana

Din

Gencin anlattıkları, yazdıkları dinden uzakmış! Ahahah!

“Bahsettiklerim dinden ayrı mıdır? Din nedir? Din; insanın yaşantısı, kavramsal düşünceleri, fıtratının getirdiğidir. Din inançtır. Öyle olduğuna inandığın her hangi bir şey dinindir. Uğruna savaşacağın, onsuz olmaz diyeceğin şeydir din! Din seçimdir! Neyin seçimi? Ünvan, para, korku, cennet veya ihsan... Fakat diyorsan ki toplumun dilindeki din.. Diyebileceğim şey şu; bir tanrı ve kitabını benimseyeceksen senin kişiliğine, fıtratına uygunluğunu baz al. Ve irade! Fıtrat çıkarcılığı da getirir beraberinde. . ama seçersin aklın yardımı ile doğru olanı!

"Korku cezadan çok
daha fazla ürkütücüdür.
Çünkü ceza kestirilebilir bir şeydir,
ancak korku belirsizdir.
O gerginlik sonsuz bir
dehşet duygusu yaratır.
Stafen Zweig
Korku

Din- Korku- Politika

X: Din, korku ile birlikte anılıyor. Korkuyor insanlar, Tanrının onlara ceza vereceğinden. Belki başımıza taşlar yağacağından..

Y: Ne bozuk düşünce.. Din dediğin kolaylaştırmayı amaçlıyor olmalı.

X: Ortak bir paydası bulunan topluluğu yönetmenin kolaylığını ikimiz de, biliyoruz. Ötekileştirme aşamaları filan.. Bu ortak paydayı din almalıyız sanırsam.

Y: Din ve yönetim.. Yönetimin zaten korku aracılığıyla işlemesi din ile korkunun bağdaştırılmasını kavramak için önemli. Dinlerin amacı insanlıktır. Birey(ler)in hedefi yaşam(lar) ını sürdürmek, niteliği sosyal varlık olmasıdır. Toplum insanlık ile ancak ideal

olur. Fakat kolay ve çıkarcı bir perspektif ile söyleyebilirim ki, korku toplumu daha uygundur.

X: Hah, peki benim din sevdalısı dostum.. İdeal toplum için sence ne gereklidir?

Y: Benim din olarak tanımlamayacağım ama diğerlerinin "din" dendiğinde anlayacağınız kavram gerekli. Bu kavramı açıklayayım: Tek bir insanın veya kısıtlı bir dönemde yaşamış olan insan topluluğunun oluşturabileceğinden büyük, karşılığında ödül-ceza vaad edilen inançsal/davranışsal kurallar bütünü!

X: Diyorsun ki, aklımız ile bulamayız?

Y: Yo, pek âlâ bulur ve bir düzen kurarız. Fakat eksik bir düzen. Tek bir insan, tek bir cemiyet.. Bunlar dünyanın, tarihin seyrini yönlendiremez tek başlarına. Yönlendirmemeli!

"Benim anlayışında olgunluk,
haddini bilmektir,"
dedi.
Kurt Vonnagut
Kedi Beşiği

Din- Toplum Bütünlüğü

X:Toplumsal bütünlük için birey(ler)in ortak istemlere sahip olması gerekir. Ergin insan olmak bence birey(ler)in yegane amacı olmalı!

Y:Ergin kimse, inanır. İnanç sahibidir. Değerlere inanır, uygulamayı amaçlar. Erdemlere sahiptir.

X:Ama ergin insan en üstteki değildir, olamaz. İnsanlar denktir, ben basamak oluşturmayı hedeflemiyorum. Hedefim yalnızca farkındalık! Ergin insan, farkındalık sahibidir. Birey(ler) ergin insandır. Birey ismi, yapması gerekeni farkında olana ancak söylenmelidir.

Y:Birey(ler)in asıl amacı mükemmel toplumu oluşturmaktır. Çünkü birey(ler) hayatta kalmayı amaçlar. Buna ekstra çaba sarf etmemek için mükemmel toplum şarttır!

X:Ergin insan, sorumluluk bilincine sahiptir. Ve sorumluluğu benimsemek tanrı inancı ile etkili hâle gelebilir, diyorsun..

Y:Çünkü ergin insanda kibir olmaz, ergin insan en üstteki değildir. Kendini biricik söz sahibi olarak görürse bırak ergin olmayı, aptal olur! Hakimiyet sahibi olmadığı halde hükmetmeye çalışan aptaldır! Yaratmadığına hükmedemezsin.

X: Bundandır, hükmetmeye karar verdiyse insan, tanrı-kral olmalı. Tek adam olmalı! Ergin insan belirli noktaları, mükemmel toplumun ana hatlarını düşünüşü ile bulabilir.

Y: Fakat geri kalanı Tanrı'ya ait olmalı. İnsan her ne kadar kendi için uygun, fıtratının gerektirdiği dini seçmeli ise; toplum da kendini mükemmel toplum düzeyine çıkaracak dini benimsemelidir.

"Ancak birbirimizden
nefret edecek kadar dindarız;
birimizi sevecek kadar
dindar değiliz."
Jonathan Swift

Din- Davranış- Dindar

X: Söylesene, nedir dindarlık? Niçin insanlar birbirinin ibadetlerine bakar? Davranış ve din alakalı mıdır?

Y:Aynı "din"e mensup insanlarda bile inançsal ve davranışsal farklar vardır. Bu insanın Tanrıya bakış açısındaki değişkenlere bağlı bir durum. Tanrı, fikrimce, zorlayıcı veya baskıcı değil, birey(ler)in ihtiyacı olandır. Tanrı ihtiyaçtır. Din ise tekrarlıyorum, bakış açısıdır. Birey(ler) kuralların gerekliliğini fark edendir. Kendini tüm eksikleri ile benimseyendir. Tanrı, her şey değil; her şeyin üzerindekidir. Tanrı'nın eksiksizliği yüce dinin mükemmelliğini beraberinde getirir. Yüce din eksiksiz olmalıdır. Ama dindarlar eksik olabilir. Dindar kavramı; büyük bir dine inanmış, gerektirdiklerini yapan/yapmayan kimse için yerinde bir kavramdır.

Hatırlatayım, herkesin dini vardır. Dindarların eksikliğini "eksik" olarak anlatmamalıyım. Yaratılıştan gelme bir durum değil ki bu. Eğer öyle olsaydı, tanrı eksik olurdu. O Tanrı benim Tanrım olamaz! Dindar

kimsenin seçim hakkı elinden alınmış diye düşünüyorsanız, hayır. İrade her zaman insanın beraberindedir. Kendinden yüce bir şeyin peşinden yürüse bile. Dindarlar arasındaki fark, seçim hakkından gelir. Fıtrat gereği gelen iradeden! Bu eksiklik değil, bizim parçamızdır!

"Ben burada yalnızlığımı
bardak bardak içiyorum."
Sabahattin Ali

Lecter'a

Genç yoruldu. Ve bu onun en doğal hakkı.. Aslında, Seligman ile konuşmaya çalışmasının önemli bir nedeni var. Bir "iyi" gerek ona. Eriyor masumiyeti.. Baharı hak ettiği aklına gelmiyor. Acı eşiği düşüyor. İntikam için yaşamaya başlayacak sanki, az kaldı!

" Beraber kötü olacağız değil mi? Sen ve ben! Kötü biri olduğum zaman sende vicdanen beni haklı çıkaracak dil var değil mi? İnsanlar açıklama yapmaya da gerek yok, değil mi? Onlar duymak istediklerini duyuyor, görmek istediklerini görüyor. Akıllı olmak zorunda olmadığımı söylüyorsun. İlaç belki de delirmekmiş. Belki de ilaç, insanların delirttikleri içinmiş. Aklın tükendiği yerde çare şiddettir, demiş ya Hitler. Neden haklı buluyorum artık bunu! Halbuki şiddeti aklını kullanamayanların çaresizliği olarak görüyordum. Karışık biri gibi hissediyorum. Tutarsız! Ve sen, her şeyim oldun benim. Sendeki çok farklı. Anlayışlı gözler, anlatmamı bekliyor. Kinayeli laflar, dudağın alaycı biçimde kıvrılıyor. "ben" olmamı istiyorsun. Ve benimlesin hep. Gitsen de kalırsın ya sen. Düşünceler yok olmaz, hafızalar yitirilmedikçe!

Sen bir düşüncesin, belki de düş! Sen bir aforizma mısın, efsane yahut paradoks. Bir önemi yok. Başka kimse yok! Yüzündeki hatlar ne kadar da ürkütücü. İçimdeki kelebekler.. tebessümün öldürüyor onları! Bir gün senden beni öldürmeni istesem yapar mıydın? Senin zihnin değişik çalışıyor. Ve şu ana dek tanıdığım, benden zeki sayılı insanlardansın! Hani ben yazıyorum ya şimdi.. İnsanlar beni tanıyacak. "Ben"i tanıyacaklar mı sence?.. Gülüyorum! Bize gülüyorum. Ve "biz" olmaya devam ettiğimiz sürece güleceğim. Fark ettin mi, insan hayatı boyunca o kadar çok hikaye yaşıyor ve sonlandırıyor. Bizim hikayemizi, bizim ağzımızdan dinlemeyen elbette halimizden de anlamaz. Bizim hikayemizin sonunda ikimizden biri ölecek. Ya ben seni öldüreceğim, ya sen beni!"

"Işığı önüne al yürü,
gölgen arkandan ister gelsin,
ister gelmesin "
Arif Nihat Asya

Karanlık

Nasılmış biliyor musunuz eskiden? Yeterince uzağa bakarsa babasını görebileceğine inanan bir çocuk.. Yeterince iyi ve başarılı olursa annesinin onu sevdiğini söyleyeceğine inanan.. İnsanların gözlerine bakamayan, ellerini tutamayan.. Hiç arkadaşı olmayan bir çocuk.. Fakat yıldızları tutmalıydı. Kuşlarla özgürce süzülmeliydi mavi enginlikte. Koşullara kendini alıştırmış; normal olan, yaşamam gereken bu! Diyen bir çocuk.. Mücadeleyi seven, ümidi dilinden eksik etmeyen.. Hiç ağlamayan, dimdik duran ve yorulacak olan.. Yoğrulacak olan.. Karanlıkta yaşayan, başka bir şey bilmeyen. Mükemmel düzen için kafa yoracak olan ama boşuna yorulacak olan! Ya yine ezilecek, üzülecek! Ya da üzecek! Karanlık harici bilmiyor! Aydınlığa çıkamaz.

"Zamanınız sınırlıdır,
bu yüzden başka birinin hayatını
yaşayarak boşa harcamayın."
Steve Jobs

Kendi Kendine

Biliyor musunuz “o” yorulmuş. Genç -onun kadar olmasa- de(a) yorgun. Ve iyi geleceğini zannetti “o”na. Nasıl nasıl iltifatlar etti en içten duygularıyla! Sırf “o”nun hedonist ve egoist tatmini için sevdi onu. Etik nedir şimdi? Ve neresindedir bu işin?!

Genç, felsefesinde değişiklik yaptı sanki. Zaten insan değişiyorsa ya çok şey öğrenmiş ya da çok acı çekmiş olmalı değil mi? Azıcık olsun, kendine yaşamaya karar verdi. Çünkü değişim vakti gelmişti. O ihtiyacı olan sevgiyi kendine yöneltmesi durumunda hem severdi hem sevilirdi. Sahi.. Yetiyormuş ya insan kendi kendine! Kendin için yaşa. Kendine yaşa. Kendi kendine yaşa!

"Benden sana nasihat,;
cevabını taşıyamayacağın
sorular sorma."
Elif Şafak
Ustam ve Ben

Arsen

Gencin kendine “çocuk” demeyi bırakmaya çalıştığı zamanlarda.. Üç kız kardeş, Seligman ve Alter yaşamında öne çıktığı süreçte.. “O”nu aştığı, anılarda kalmayıp iyi anılarla kaldığı zaman zarfında.. Kendini sevmeye, aptal olmadığını söylemeye başladığı günlerde.. Yavaş yavaş, hayal ile gerçeği ayırt etmeye başladığında.. Gencin yaşamında önemli biri daha varmış "Arsen".

Arsen, sakin ve meraklı biri o. Gencin aksine öğrendiklerini kendi içinde tutan biri. Sesi çıkmıyor pek, belki akıllıca olan bu. Ama gerektiği zaman konuşur bence, kastım bilgi birikimine sahip bir cahil değil! Fakat genç gibi ihtiyaç duymaz konuşmaya. Bu bir tercih meselesi belki. Okumaktadır Arsen, deneyimlemediklerini bile. Çok düşüncelidir, bundandır korkuyor genç. Ona zarar vermekten korkuyor. Çenesini tutmaya çabalıyor, Arsen’e anlatmasın kendini. Bu aralar çok düştü ya çenesi.. Yoruldu belki de! Öteki olduğunu saklamaya çalışmak yordu onu. "Kimsin

sen?" sorusunun cevabı ne yorucu! Sorarlar.. Annen-baban ne iş yapar? Kişisel sınırı aşan sorular.. Ne aptallar! Nasılsın sorusuna kötüyüm deyince nedenini soracaklarını bilmesi gibi.. ne diye seni ilgilendiriyor, düşüncesiz! Sen bu soru ile dolaylı olarak ailenin sosyo-kültürel ve ekonomik durumunu sorguluyorum. Madem muhatabın benim, benim hayallerimi, hobilerimi, fobilerimi sorgula!

Dert kıyaslamayı sevmem, mevcut koşulunun neye göre iyi olduğunu söyleyip o durumdakileri üzmeyeceğim.. Biliyorum bu kadar düşünceli davranmak iletişimde sorun çıkartıyor. Tabi, biz görmek istedikleri gibi değilsek canları sıkılıyor insanların. Bu farklı, yine de kalp kıracağıma, konuşmamam daha iyi! N neyse ne..

Arsen, soru sormazdı mesela. Bilmesi gerektiği kadar, bilmesi gerektiği gibi bilirdi. Düşünsel olarak yapıyor mudur bilmem yargı sözcüğü kullanmazdı. Üstün bir empati yeteneği vardı. Özel bir insandı. Neden belirtmek istedim bilmem, Tanrı’ya inanmazdı. İhtiyaç meselesi belki, diyeceğim konulardan biridir bu da. Genç, Arsen'i de kaybetmemeli. Ama bu bakış açısı Belki de yanlış. İnsanlar kazanılacak ya da kaybedilecek şeyler olarak görülmemeli.. ne olarak görmesi gerektiğini bilmiyorum. Biliyorsanız gence siz anlatın.

"İntikam almanın en iyi yolu intikam alınacak kişiye benzememektir."
Marcus Aurelius

İntikam

Adaleti kendi sağlama isteği.. Herkes gencin kin ile dolduğunu düşünüyor. Oysa aptal değil ki genç. İnsana zarar veren bu hasletin sahibi olduğu kişinin insanlığı da olmaz diye düşünüyor. Adaletin böyle sağlanamayacağını ve intikamın illet bir arzu olduğunu pek ala biliyor. Kötü biri olmak istiyor yahut iyi biri.. Hatta kötü biri olmada da gayet iyi olabilir. Ne biçim bir hedeftir bu?! Kafasının içinde ürkeceğiniz türden planlar var.. Ve bazen aklına eski bir dostunun dediği geliyor. "Bir gün ben bunları düşünecek olursam, kendimi öldürürüm. Sizin gibiler(kana susamış tipler).. Sizler evrenin hatasısınız." Bu intihar mevzusunu düşünmüştü ya eskiden.. Kabalık demişti hani. Şimdilerde hatrına geldiğinde bir boşluk oluyor. Yanıtlayamadığı bir sorunun boşluğu! Diyor ki kafasındaki seslerden biri "Kendimi öldürecek cesaretim mi yok? Korkak mıyım ben? Veya yaşayarak, her şeye rağmen yaşayarak mı göstermeliyim cüretkarlığımı?" Aman canım, cesaret çok da önemli sanki.. Gereksiz bir düşünüşün içinde yine.

Ve Arsen dedi ki: “Söylesene Genç, Tanrı’ya inanan birinde de tanrı kompleksi olabilir mi?” Ne de zeki kız.. Biliyor musunuz, bu soruyu “Tanrı var!” diyen biri sorsa çok da umursamazdı genç.. “evet, olabilir.” diye yanıtladı. İşin nereye gideceğini biliyordu.. İntikam istenci üstünlük iddiasıdır. Tanrılık taslamaktır. Olmaz, olmamalı! Eğer Tanrı’ya inanıyorsan, ona inanmalısın. Bilmelisin, O’nun işini bildiğini.. İntikamı zayıf insanlar düşünürdü, güçlü olanlar affederdi. Böylece, bağışlama ile intikam hakkını Tanrı'ya vermiş olmaz mıydı? Genç önce durdu ve Arsen'in bu soruyu sormasındaki psikolojik ve davranışsal nedenleri düşündü. Sonrasında düşünmekten vazgeçti. Zira Arsen’in ne düşünerek konuştuğu değil, konuştuklarının düşündürdükleri önemli idi. "Hikmet kimin ağzından çıkarsa çıksın hikmettir." dedi. Böyle düşünmeli genç. Yoksa kendi yaşamını yaşayamamış olur. Kişiliği gereği zorlanıyor. Ancak bu kesinlikle bir bahane değil. Kişilik değişken bir şeydir.. Her gün yeniden doğarız, her gün yeni biri oluruz. Sedece doğuştan gelen değil, öğrenilenlerin ve deneyimlenenlerin sonucunda oluşan bir şey değil miydi kişilik? Genç fark etti ki, inanıyorum diyor ise intikam arzulamamalı.. Ne zor iş! Ve Arsen’in bu özelliği çok hoş. Söylüyor, ima ediyor. Merak ediyorum aslında, birbirlerinden etkilenirler mi dersiniz? Bilmem.. Bildiğim şey, yanlış olmasına rağmen devam edeceği.. Genç, şimdilik, intikamcı olmaya devam edecek. Aptal değil, hatalı!

"Üç şey uzun süre saklanamaz:
Güneş, ay ve gerçek."
Buda

Şiir

Şiir dediğin, kalpteki naif duyguların kağıda yansımasıdır. Ve şairlere minnet duymalıyız.. Adamlar acı çekiyor, tüm insanların yerine. -biliyorum, gülümsetici sözler alanında parlak değilim..- Şair, kendini ifade etmede ustalaşmış adamdır. Herkes etkileşim kurar oysa, bilir misiniz? Okuyun insanları. Emri yerine getirin. “Oku”yun.. Genç de karalıyor ya bir şeyler, beğenmiyor ama. Olsun, denemek önemli. Sonuç bizim işimiz değil ki, kadere kudretin yetmez . Vazifemiz çaba, uğraş, ümit!

Öldürüyorlar içimdeki kelebekleri.
İyi de, bir günlüktü ömürleri!
İşsizlikler, açlıklar ve yasaklar.
Ve sıradanlaştırılan niceleri..

Gidemezsin, bırakmazlar.
Kalamazsın, yargılarlar.
Konuşamazsın bu diyarda,
Yaşatmazlar!

Ey can, be hey insan!
Niçin kapatıyorsun gözlerini?
Açsan da zaten, karanlık!
Diyorum ki, bir kıvılcım gerekli.
Sen, ben. Biz olacağız ışık!

Şşs, evet haklısın. Çok safım.
Biliyorum, artık kaldıramayacağım.
Eleştirini kendine sakla.
Ben bu diyarda yeterince yargılandım.

"İki ömrüm olsun isterdim;
biri yaşamak,
diğeri okumak için."
Goethe

Şiir-2

Gencin içinde kendinden bile sakladığı bir ümit var. Sıkıntıda görünebilir. Sıkıntılı olabilir. Fakat her şeyden, bilmek istemediği şeylerden bile haberi var. Sadece bekliyor. Ve biliyor, her şeyin bir vakti var. Ve iyi biliyor ki; imkansızın belini kıran şey duadır.

Kumdan bir saray..
Kalp ise camdandır.
Kul, Rabbinden bilse de şerri,
Elbet, ölümlü bir candandır.

Fakirlik, dert;
Sıkıntı, geçim!
Dünya öyle bir mekan:
O biçim!

Söz var, yara sarar.
Söz var, diyar yakar.
Söz var, kalp kırar.
Söz var, adam asar!

Terazinin kolları eşit değil.
Hatalı üretim, malzemeden çalınmış.
Hırsızın hükümranlığı,
“Belki” son bulacakmış!

Minik dalgalar, koca denizde.
Açgözlü hırsız, kumdan kalesinde.
Ve bir gün dalgalar bir olursa,
Dönüşebileceklerdir sele!

"Cahil insanın yanında,
kitap gibi sessiz ol."
Mevlana

Cehalet

Gencin favori adamlarından Goethe ne demiş; örgütlenmiş cehaletten kötüsü yoktur.

Genç, üç kız kardeşten uzaklaştıktan sonra süreçte aksama olmuş. Hacz-i Ser çok yardımcı oluyordu işin aslı. Ona soruyordu genç, seçenekler sunarak. “ne düşüneyim?” diyordu. Hacz-i Ser'e kalsa, düşünmesindi. İşi bu değildi ki. Ama genç inatçıydı. Düzen’in ona atadığı görevin bu olduğunu söyleyip duruyordu.. Yorgundu zaten, biliyor musunuz? Sürekli tekrarlıyordu, hep bilse bile. “Gelen, gider!” Doğruydu bu. Emin olunabilecek sayılı doğrulardandı. Her şey zıddından doğar.. Ve kaygılıydı genç. Bir çok konuda.

Demem o ki, bu durumun zıttı dinginlik. Yani Arsen! Arsen’e sordu genç. Ne yazayım, dedi. “Cahillik” dedi Arsen. Toplumsal bir sorun vermişti gence. Genç de oyalanmak için yazacaktı, pek de düşünemeden! “Cahillik, bilgi sahibi kimselerde de olur; bilir misiniz? Susarlar. Sessiz kalırlar.. Konuşman gerektiğini bilmez

isen neye yarar tüm bildiklerin! Korkaktır cahil.. Korkak! Ve cahilin cahili yönetmesi hiç de zor değil, pek rastlanan bir durumdur. Ürkütücü bir versiyon ise: yükselmiş cahil! Finansal olsun, emredecek gücü olursa cahil.. Çevresindekiler “cahil” diyemez ona! Diyemiyorsan bir cahile bunu, cahilsin sen de! Cahil güçlenmiştir, cüretkârlığını ise başka cahillere borçludur. Ve zeki olamaz cahil. Kurnaz olur ancak! Yalan ve kurnazlık yükseltir cahili..” O ki menfaat odaklıdır. "Menfaati bitince muhabbeti de biter." derler. Muhabbet bitirenlere cahil denebilir mi?

"Tecrübelerimizle biliyoruz ki
kimse tecrübelerinden
ders almıyor."
Bernard Shaw

Motive

Genç, bir motive istedi. Seligman yanıt vermedi. Eli kanlı arkadaşı Lecter “intikam” için yaşamasını söyledi. Alter “kendin” diye söyledi..

Genç bir süre kendini insanlara fazla kaptırdı. Konuşmaya, paylaşmaya, dayanışmaya özendi. Öyle ki Medea ve Toksikolog tarafından bu “ilgi çekme çabası” diye isimlendirildi. Evet istiyor. Kendi de der bunu. Ama ilginin konusu önemli. Asla sıkıntıları, travmaları, bunlara dayanamayan hasta bedeni ile ilgilenmelerini dilemedi. Genç, bildiğini, deneyimlerini, gözlemlerini, okuduklarını, analizlerini merak etsinler istedi. Fakat böyle işlemiyor. Genç, devam etmeli kendi kendine. Ötekiler de onu eleştirmeli, tuhaf bulmalı. Genç şunu söylememeli,

“Benim için sorun değil. Hallederim ben, tamir ederim kendimi. Ancak sanmam ki sosyal anlamda birilerine zarar vermek isteyesiniz. Bilmeden konuşmayın. Anlamadığınızı yargılamayın.” Bunu

söylediği için “Madem bilmiyoruz anlat!” dediler ya..

Genç, dersini aldı. Hem de en iyi yolla: deneyimleyerek! Tecrübe yüce bir öğretmen oldu.

Yargılamaktadır insanlar, öldürecekler içimizdeki iyi niyeti acımasızca!! Genç çevreye çok konuştu. Kendinden küçüklere ve yaşıtlarına değil yalnızca. Yetişkin denilenlere de anlatmaya çalıştı. Hayret ve merak duygusunu kaybetmiş o kimselere de konuştu.. Kimse gerçek anlamda dinlemedi onu. Zaten boş bir çaba onunki. Bilmek isteyene anlatmalı. Sorana belki.. Ancak yine de net olmamalı. Süreci kişinin kendine bırakmalı.. Bazı şeyler söylemeli ve seçim hakkı sunmalı.. Bir görev gibi taşımalı mı bunu üzerinde, emin değilim! Kendi olmalı sadece.. Kendi!

"Herkes yaşattığını yaşasaydı,
dünya çok daha adaletli
bir yer olurdu."
Şems-i Tebrizi

Geçmişin Olay Akışı

Genç, genç olurken kabullenmeye çabalıyor. İyisine kötüsüyle “ben” demeli ve birliğini benimsemeli. Laflarının, yaptıklarının arkasında durabilmeli. Bilgi birikimini ve analiz yeteneğini yalnızca çevresi için kullanmamalı. Önceleri ne de tuhaf gelirdi.. İnsan zanneder ki kötü şeyler hep başkasının başına gelir.. Sorunlu olan da hep başkasıdır.. Hastalıklar, dertler, tasalar bize hiç uğramaz. Bazı şeyler yalnızca kitaplarda ve filmlerde olur. Gerçeklik dediğimiz tam olarak bu! Farkındalık gerek.

Ayrıca biz küçük insanların, misal genç, yaşamları ne kadar de değersiz. Büyük insanların parmağını şıklatması yeterli. Ceplerindeki şıngırtı onları büyük yapıyor olabilir. Hah! Gencin istememesi bundandır belki.. Saflığını, masumiyetini yitirir büyürse. Kastım biyolojik yaş değil; çocuklar da acımasız olabilir, biliyoruz deneyimlerle.. Paradan bahsediyorum. Masadan ve koltuktan.. Bunları elde edince de “iyi” kalacak kadar onurlu değil genç. Onay verdiğim

veyahut imrenilesi bir durum değil bu. Gerçi genç tutarsız biri. Bunu söylemiştim. Belli olmaz ona! Hayır! Biliyorum ne için kendini suçluyor genç! Her durumda ve her koşulda özür diliyor.. Varlığı için bile özür dileyebilir bir yapısı var.. Arkadaşı Arsen selam veriyor. Genç ise selamını alırken özür diliyor! Gülünesi bir durum!

“ Söylesene anne, neden başımıza geldi tüm bunlar? Ve amacınız neydi sizin? Ne yapmaya çalışıyordunuz? Soruyorum. Çünkü size kötü diyorlar!”
“Barış, dostluk, hoşgörü ve sevgi için. Adalet, merhamet ve çocuklarımız için.. Gözyaşı olmayan yeni bir dünya için.. Suskunluğa düşmanlığımız bundandır.

Seni düşündüm, itiraz edince başımıza gelecekleri bilirken bile. Çocuğumu ne kadar iyi yetiştirsem de yaşadığı dünya ve bulunduğu ortam iyi olmaz ise ne anlamı var dedim..”

Bundan olabilir miydi, o zamandan beri, her şeyin sebebinin kendi olduğunu düşünmesi? Oysa değerli olduğunu anlamalıydı. Tüm bunların nedeninin, annesinin ona değer veriyor oluşu olduğunu düşünmeliydi. Yeni dünyanın yeni yöneticilerinden olabileceğini hayal etmeliydi. Kavramalıydı ki; iyi niyetli, farkındalık sahibi insanların geçmişi acı ile doludur. Hani boş konuşur ya insanlar.. Şöyle demişler:
“Ne kadar aptalsınız! Hiç yapılır mı böylesi, bilirken başınıza gelebilecekleri..”

Ancak zalim olmaktansa mazlum olmak yeğdir. Ve susan kişi de zulme ortaktır, zalimdir. Evet, silahlarımız yok. Savaşmıyoruz. Sessizce acı çekiyoruz.. Her gün insanlar ölüyor.. Çocuklar annelerinden ayırılıyor. Kendi vatanlarında garipler bu insanlar. Uğrunda her şeyi yapabilecekken "hain" diyor insanlar onlara! Deyin! Gün olur devran döner. Başlarına taşlar yağdırdığınız, yollarına dikenler serdiğiniz insanların yanına elbet yalın ayak dönmek mecburiyetinde kalacaksınız. Bu iyi insanlar güzel dünyayı inşa eder..

Ancak o gün geldiğinde, genç hala intikam arzuluyor olabilir. Uyarıyorum sizi! O gün gelirse durdurun onu. Aklından ne de korkunç planlar geçiyor! İçindeki intikam ateşinin sönmesi gerek. Zira güzel günleri görmeden genci ve çocuğu diri diri gömdünüz. Bundandır, fark ettirin ona. İntikamın başka yolları da vardır. Temiz yollar.. "Başarı" gibi. Ancak gencin isteği tüm kötü insanları temizlemek.. O bunu başarı olarak adlandırıyor. Ve felsefe ile alakası da bundan. İyi ve kötünün olmadığını kavramaya çalışıyor. Kavramları düzgün anlarsa durabileceğini düşünüyor.
Nefret, ne kadar yoğun bir duygu. Hani az bir kırmızı bile tuvalinizi ele geçirebilir ya.. Nefret kırmızıdır!

Sizlere Miniği de anlatayım dostlarım. Onun için gencin kardeşi diyebilirim. Kötü zamanlarında

beraberdiler. Beraberce kaçmayı denediler tüm aptal dünyadan! Gencin hayal gücü çocukluk zamanında çok daha tehlikeliydi. Bir ara o kadar yoğundu ki, hayaller gerçeklik ile karışıyordu. Olsun. Demek ki o zamanlar böylesi gerekliydi.. Minik masumdu. Masumiyetse çocuğun en değer verdiği idi. Sahte bir evren kurdu ona çocuk. İkisi de oraya yerleşti. Bu evrende, tetiğe basıldığında kurşun kalem fırlatan silahlar var olabilirdi yalnızca. Ağaçlarda kitap yetişirdi. Düşünceler yasaklanamazdı!

Bilirsiniz, hayaller bir amaç için mücadele gerektiriyorsa giriş kapısıdır. Artık gerçekliğe katlanamadığınızdan hayal kuruyorsanız, kaçış kapısıdır. Nereye kadar kaçabilirsiniz insan yavruları.. Büyüyeceksiniz! İşsizlikler, açlıklar göreceksiniz. Yasaklar ve kelepçeler ile büyüyeceksiniz.
Zaten hasta ruhlu çocuk, sıkıldı o evrende. Her şey iyi giderse, ne anlamı kalırdı ki yaşamanın? Kötülük getirdi oraya. Ve Miniğe “Savaşmalıyız!” dedi. Ne gereği vardı, diyebilirsiniz. Bence de!

Belki de Miniğe çatışma karşısında ne tarafta durması gerektiğini öğretmeye çabalıyordu çocuk. Zira, yetişkinler ona anlatmamıştı. “o çok küçük” demişlerdi. Çocuk da küçüktü! Ancak ablasıydı miniğin. Ablalar daha çok bilir. Ve korurlar kardeşlerini. Aslında ideal abla, kardeşini travmatik olaylardan korumak için kurgusal bir evren kurup yeni bir travma oluşturmaz.

Olsun! Ablalar öğretir, ablalar da öğrenir.. Genç pişman değil. Çünkü amaçladığı güzelmiş. Yöntem hatalı olsa da..

Annesi de çocuğunu korumaya çalışırdı bir zamanlar.. Zaten öyledir anne, yavrusunu korur. Ancak annesi iyi hissetmiyordu. Bundandır çocuğa onu sevdiğini hissettiremiyordu. Olsun, biliyor ki genç. Genç bunları neden anlatıyor zannediyorsunuz? Kabullenmek için. Kabullenirse hem, hayallerde yaşamaz hiç. Belki iyi hayallerle yaşar. Güzel hedeflerle!

Genç, her zaman yanında kalem taşıdı. Hâlâ taşıyor. Güvende hissettiriyor onu. Bazı şeyleri aşmanın yanı sıra bir şeyler yapacak yazmak! Kağıda değen kalem, ormana değen ateşten daha çok yangın çıkarır. Yanınca ne olur bilir misiniz? Yenisi inşa edilir.. Yeni Bir Dünya!

Bir de duraklar belirliyor kendine. Başı dönerken, elleri titrerken onu sakinleştirebilecek olanı belirliyor. O hâlde iken izliyor o şeyi/kimseyi. Evet fazlasıyla ben merkezli. Ama sakinleşemez ise yalnızca kendisi için değil, çevresi için de kötü olacak. Kurtuluş için küçük bir bedel sadece.. İtiraf ediyorum; Seligman da, Arsen de, kalemi de gencin sakinleşmek için kullandıklarından.. Acınası!

Bazen emin olamıyor.. Ya hâla o zamanlarda isek ve genç hayallerinde sıkıştıysa! Bunu ayırt etmenin bir yolu vardı eski zamanlarda. Tabii ki acılar akıl hocası oldu gencin. Acı bilgi, acı ilaç oldu gence. Anımsıyor, kendini çok kaptırdığı eski zamanları. Derdi ki: bu kadar iyi olamaz hiçbir hayat! Ve böylece dönerdi gerçekliğine. Eğlenceli hayallerin içinde kötülük de olmalı dedi ya.. O zaman bozuldu denge. Bundandır bilemez, hayalinin içinde olup olmadığını. Bilmesine çok da gerek yok. Devam etsin işte. Hikayenin böylesini yaşadığı için çok şanslı..
Tanrı'ya inandığı için..

Ailesi yeni bir dünya uğrunda çabaladığı için.. Annesi ve babası onu sevdiği için.. Babasını öldürmedikleri için.. Annesinin onu sevdiğini bildiği için.. Farkındalık sahibi olduğu için.. Tüm yetenekleri için.. Diğer kalbi kırık olan ile "dost" oldukları için.. "O"na değer vermiş olduğu için.. Kalemi elinden, gerçeği dilinden eksik etmeyeceği için.. Arsen'i tanımış olduğu için.. Medea, Hacz-i Ser ve Toksikolog onu bıraktığında, düzelmesi gerektiğini anlamış olduğu için.. Gencin kaba tavırlarına karşın yine de kibar olan Seligman, ona bir şeyler öğrettiği için.. Kendine değer vermeye başladığı için..
ÇOK ŞANSLI!
Şans mı bu? Hayır. Tanrı verdi tüm bunları. Şükürler olsun ona.

"Acaba dünyada,
başkalarının tecrübelerinden
istifade edecek kadar
akıllı bir insan var mıdır?"
Voltaire

Genç için Öneriler

Bu noktada belirtmek isterim ki yazan kimseyi asla bencillikle itham edemezsiniz. Yazan kimse duygusal, belki mübalağa seven biri olabilir. Hatta yalancı bile olabilir. Ama bencil? Asla! Ben okur ile paylaşmak için yazıyorum.. Demem o ki yalnızca genç için yazmıyorum. Yalnızca genci de yazmıyorum.. Bir yazar-sözü bırakayım: Karakterim sana söyledim, okurum sen anla!

Düzene uygun yaşa. İnsanlar ve olgular belirli sınırlarının içindedir. Tabii kendi isteklerine zıt düştüğü vakit etik kavramını çiğneyebilirsin. Ancak davranışlarının ve davranışlarının getirilerinin arkasında durabilecek bilincin olmalı. Ahlaken hür olduğun konum sevilebileceğin bir konum değil. Sevilmeyi amaç edinmek insanı kısıtlar. Amacın asla bu olmasın. Sen tutsak yaşayamazsın. Kayıplarda, acılarda eleştirilerde ve yargılarda.. Hepsinde aynı kalabilecek özerkliği edin. İnsanlar ile iletişimde bulunacak olursan (ki aslında iletişim süreklidir. Kastım değer vermek, muhabbet etmek vb.) sabırlı tavırların olmalı. Tüm kapılar böylece

açılır. Emin ol dalkavukluktansa herkesle uyumlu olmak yeğdir. Bu koşula bağlı öneri listesini genişletmekten kaçınıyorum. Zira bunların seni alakadar etmesini engelleyecek bir önermem var! İnsanlarla iletişimde bulunma! Onlara sırlarını anlatmak bir kenara "sırrım var" bile deme. Ayrıca doğumundan beri süregelen iletişim ve etkileşimi basitleştiren anlayış yeteneğine de saygı duy. Çünkü ihtiyacın olan her türlü şey senin kanaatlerinde ve yöneten iradende mevcuttur!

Her ölüm erken olduğuna göre, hayat gerçekten kısadır. Unutmaman gerekenler: herkesin şimdide ve sadece bir anlığına yaşadığıdır. Geriye kalan pek çok şeyi unutabilirsin. Hem zihnini gereksiz şeylerin doldurmasına lüzum yok. Ancak biliyorum ki sen bilmek için yaşıyorsun. Sana kendin için yaşamanı öneririm. İyi de, kendini dinlediğinde tek duyacağın bilme arzusu olacak. Madem öyle bunu haklı çıkarmaya çabalayayım ve tavsiyelerimi bu yönde sunayım. İnsanları, tanrıyı, kendini ve düzeni kavramak için bilgileri hazır tut. Kavramlar her zaman ilişki içerisindedir. Unutmaman gereken bir şey daha; insanları anlamak için tanrıya, tanrıyı anlamak için insanlara ihtiyacın var. Önceki söylemimde iletişimde bulunmamanı tavsiye ederken kastım asla inziva değildi. Yanlış anlamaları engellemek isterim. Aslında bakarsan inziva dediğin insanın kendi içerisinde de olur. Modernize hayatın yorduğu şu tekdüze insanlara bir bak! Nasıl da kaçmak istiyorlar. Tatil evleri,

manzaralı mekanlar.. Oysa insan kendi içerisinde çekilirse inzivaya, en iyi türlüsünü yapmış olur. En iyi manzarayı izler, kendi ruhunu! Hem kendi ruhundan daha huzur verici bir mekan bulamaz asla.. Huzur denen şey özgün bir düzendir aslen. Sen de dağlara kaçma, milyonluk yayla evlerinde tatil yapma özleminde bulursan; ne yapman gerektiğini biliyorsun. Kendi içinde varolan bir inziva, seni yenileyecek ve yıpranmışı onaracaktır!

Kendini dinle ve korkaklığı bir kenara bırak. İlk olarak diyeceğim, kendinden korkma! İsteyerek aldığın kararların cefalı sonuçlarından ise kaçma, onursuzca olur bu! Hazır söz etmişken.. Onurlu işlerde boş yere kibirlenme! Kibri hak eden tek davranış farkındalıktır. Farkındalık sahibi kimse ise kibirden arınmıştır.. Niyetinin saflığını ve merak duygunu her daim koru. Onları yargı cümlelerinden muhafazakârca savun. Sen onlarsız yaşayamazsın. Onlar senin kanatların. Kimse senin uçmanı engelleyemez.. Uçmak istemiyorsa kuş, yağmur çamur bahane! Ancak sen, kendi engelin olabilirsin. Bu niteliksiz insancıklara ve travmatik olarak değerlendirilen olay zincirine “önümdeki engel” diyecek kadar değer veriyor olamazsın.. Kaçmak boş! Kuş uçmalı! Artık sebepler için, amaçları umursamadan gezinmeyi de terk et! Boş umutları tamamen kovmasan da kibarca onlara istemediklerini hissettir. Dikkat et, umutlar hassas ve alıngandir. Boş olanların yanında lüzumlu ve işlevliler de gitmesin! Kendinle ilgilen! Ve mümkünse kendi yardımına kendin koş!

"Gerektiğinde çatışmaktan korkmayan
bir insanın iradesini
teslim alamazsınız.
Çünkü o var olmamayı,
istemediği bir tarzda
var olmaya tercih eder."
Serdal Özdemir
Felsefirastyon

Bitiş

Yangın varken deseniz ki, iyi oldu zaten soğuktu! Yine de yanarsınız dostlarım.. Biliyor genç. Ve ateş düştüğü yeri yakmaz yalnızca! Zaten bu, kişinin insanlığının kaldıramayacağı bir bencillikti, beni (vicdanı), toplumu da yakacağı düşünülmeliydi. Siz yine de itfaiyeyi arayın. Ya da su bulun azıcık. Genç, su bulamaz. Bu kadarı bile kâfiydi. Gitti, komşulara "yangın var, görmüyor musunuz!" dedi.. Yeterliydi.

Genç, küçük dünyasında yaşamaya devam edecek..

Bazı şeyler anlattı. BEN diyarındaki "öteki" olduğunu ifade etti. Rahatladı mı? – dinginlik bu türden biri için değil ki! Olsun, gerekeni yaptı. Duyurdu! Bir süre boyunca onun hakkında yazmama lüzum yok.. eminim yine gerekecek ama.. Konuşulmasa, HAYIR denmese olmazdı tüm bunlar. Ve genç de konuştu! Az ama net!

Onun da başına gelir illa bir işler.. henüz vakti var endişelenmeyin. O zamana kadar normal olmaya çabalayacak. Gencin küçük dünyasına gelirsek..

Öncelikle belirtmeliyim ki, genç güvende. Ailesi güvende. Bazı şeyler geçmişte kaldı. Hem seviyorlar onu. Yalnız filan olamaz yani. Yalnız hissetmemeli. Ancak genç aşmakta zorlanıyor. Demiştim, çocukken çok inanmıştı. Geçmez ise eğer demişti, hazır olayım! Ve normal bellediği koşullar kötü olanlardı bundan. Böylece güvensizlik hissediyor zaten. Diyor ki, bu alışık olduğum değil! Nasıl iyi gidebilir işler? İyi! Hem susmadı bakın, cesaret gösterdi. Hazır unutmuşken insanlar onun “öteki” olduğunu, susabilirdi! Şimdi, şu anın “öteki”lerine ses olduğu için yine öteki olacak olabilir. Olsun! Emin olduğu şey yangından çıkıp, yalın ayak gelecek olanların olduğu idi.

Alter inişli çıkışlı yaşıyor. Bilmelisiniz, neredeyse birlikte yaşıyorlardı. Yoruyordu bazen insanlar, olaylar, sorumlulukları.. Fakat birlikte aşıyorlardı. İkisi de çok yetenekli ve çok şey yaşamış insanlar. Ayrılmasalardı, çok ciddiyim, durdurulamaz olurlardı! Ancak Alter, yalnız olmaya karar verdi. İnsanlar için uğraşmak zor iş, tabii. Haklı.. Hem bu denli paylaşım aşırı oluyordu. İkisi de çok şey anlattılar, kendilerine saklamaları gerekenleri bile! Alter anlatmasaydı da genç görüyordu zaten. Hata! İnsanlar üzerinde çok düşünmesi!! Hata! Sorun değil. Demek ki öyle olması gerekiyormuş.. Genç

sarsılmadı zaten. O zaman sorun yok! Hem genç, tek başına olmalı. Kahramanlar tek olur. Babasını kınıyor mesela. Arkasında üzülecek bir aile, bir çok dost bırakarak girdi bu işe. Genç bu hatayı tekrarlamayacak.

Arsen ile bir süre birlikteydiler. Bilgi aktarımı ve dinginlik.. ideal arkadaşlık işte buydu. Fakat sonrasında fazla müdahale etmeye başladı Arsen. Sınırını bilmeliydi. Hata aslında gençte. Arsen'e, defterini okuma konusunda izin verdi. Ne büyük paylaşım! Arsen diyor ki, sakinleşmelisin. Genç sakinleşmek istediğinde sakinleşir. Bu bir seçim meselesi. Dışarıdan emir almaz, niçin yapsın ki bunu? İnadına da yaşamaz, korkmayın.. Yalnız olmalı genç! Kendi olmalı!

Seligman konusunda da.. Yahu, genç! Niçin düşünen kimselere değer verme takıntın var?! Ölmüş gitmiş yazarlar neyse de, millete ne karışıyorsun! Hadi canım, işine!

Lecter ise hep onunla, hep onun içinde. Hep o! İyileşiyor ya genç.. Gitti arkadaşı. Veya birleştiler, “bir” oldular. Arkadaşının yokluğunda dedi ki “sensiz delirebilirim”. Oysa biliyordu ki arkadaşının varlığı, delirmesinin ürünü idi..

Gencin yaptığı en büyük hata, bu dönemi diğer insanlardan bahsederek anması. Ne güzel fikirleri vardı hani onun? İnsanların içine girmek engelliyor bazı

şeyleri. Düşünüyor yine ama insanlar üzerinde! Yanlış! Dünyayı kurtarmaya çalışması peki.. Bu doğru mu? Evet, doğru! Sen denemez isen, ben denemez isem.. Kim deneyecek?

Büyük fikirli insanlar büyük hatalar yapar. Gencin de çok hatası oldu. İnsanlar için o kadar ince davrandı ki.. Ve iyi niyetini suistimal edenler oldu. Gencin sakladıklarını veya üzerinde uzun uzun konuşmayı gereksiz bulduğu şeyleri "yalan" olarak nitelendirenler.. Önemi yok. Genç ne olduğunu, kim olduğunu biliyor. O, yaşaması gereken biri. İşine bakması gereken biri. Belki de genç gerçek anlamda normale dönmeli. Normal olmalı.. Ailesinin izinden gitmek istemesi.. Mazlumların acısına ses olmaya çabalaması.. Bazen intikam istemesi.. Ahmet Kaya dinlemesi.. Bunlar yaşanmışlıkların getirdiği.. Bunlar genci "genç" yapanlar..

Çok okudu, çok düşündü.. Asla yeter denmez fakat mola vermeli. Her cevaptan sonra yeni sorular bulacak onu..

Yalnızca iyi bir insan olması yetersiz. Daha çok kişiye ulaştırmalı iyiliği. Herkesin içinde olmalı. Herkes olmalı, herkesle olmalı. Ya da intikam alan "kötü kişi " olacak ise bile yollarda takılıp kalmamalı, buradan ilerlemeli..

"Geçmiş öldü ve
onu değerlendirmenizin
iki yolu var;
geçmiş hatalardan ders almak
ve geçmişteki hoş deneyimlerimizi
hatırlayıp onlardan keyf almak."
A.Lazarus
İki Terapistin Terapi Notları

Son Söz

İlk olarak okurlar için bir tavsiye, okuyun! İnsanları okuyun, olayları okuyun, kendinizi okuyun.. Herkesin kendini ifade ediş biçimi farklıdır. Kimi yazar, kimi çizer.. Gerek giyim biçimi gerek davranışsal tavrı o insanın kendini ifade etmesine denktir. Gençteki yetenek hepimizde var. O bakıyor ve görüyor. Siz de bakın ki görebilesiniz. Buraya kadar geldiyseniz, genci gördünüz. Ürkütücü fakat gerçek. Onu her şeyi ile tanıdınız. Bunlar benim genci tanımam ile başladı ya.. Genci tanımak bana pek sorumluluk yüklüyor açıkçası. Örneğin şimdi olacağı gibi, tavsiyeler gerek ona. Çünkü “aptal” demek istemiyor kendine. Ve bunun için aynı hataları tekrarlamamalı. Hatalarımız, bizim parçamızdır; tekrarladıklarımız ise aptallığımızdandır.

I) Geçmişte, yaşamayı tecrübe etmiş; senin

türünden insanlar “ekmeğim yok, besinim bilgidir.” Demişler . Bilgi karın doyurmaz. Ama ona bağımlısın. Öğrenme tutkun beraberinde anlatma arzusunu getirse de, biraz (!) fazla değer verdiğin Nietzsche haklıdır: sen o kulakların dinleyeceği ağız değilsin. Soranı anlat anlatmanın miktarını iyi ayarla. Her şeyi, herkese, her şeyiyle ile anlatma. Yalnızca belirli bir sınıra kadar nakletmeyi görev bil. Sınırı ise etkileşimin öbür tarafındakine göre “sen” belirle.

II) Bozulma. Ancak gelişim göster. Bunları ilke edindiğin kadar da tarafsız ol.

III) Kendini gerçekten seversen, sen olmanın gerektirdiklerini de seversin. Sorumluluklarını hakkıyla yerine getirirsin. Hüzünlü ve hasta hâlini terk etmeye çabalarsın. Tanrıyı gerçekten seversen, kendini de gerçekten seversin. Aynı durum ters koşullusu için de geçerlidir. Çünkü yaratılış bir ekip işi, tıpkı yaşamın olduğu gibi. Hem ne demiş Yunus Emre, yaratılanı severim Yaratandan ötürü. Eğer okursan kendi kültürel yazınında da pek çok ibret vardır.. Bir gün okumak sana yasak edilirse veya bu konuda uyarı alırsan asla durma! Eğer durma isteği senin kendi içinden geliyorsa bile durma! Herkese, her şeye, kendine rağmen oku! Okumak kelimeler veya kağıt parçaları ile sınırlı bir eylem değildir. Kendini oku! Düzeni oku! Yaratılanı oku! Yaratanı oku!

IV) Asla insan olduğun için takdir edilmeyeceksin. Tabii gerçek anlamıyla insan olursan.. Ancak bu demek değil ki boşa çaba sarf ediyorsun. (İnsan olmak çaba istiyor ise, insan olamamış kimseleri tembel olarak nitelendirebilirsin.) İnsan doğulmaz, insan olunur! Çoğu konuda takıntılı biçimde eşitliği savunsan da, her insan eşit derecede insan değildir. Senin de pek çok hatan oldu. Adalet ilkesine ters işler bile yaptın! Tarafsız olamadın. Sorun yok! Uyarılarım ve tavsiyelerim hatalarını tekrar etmemen için.. Ve kendini asla aşağılık görme. Çaba sarf etmek yüce bir iş! Kendin için, çevre için, tanrı için çaba sarf ediyorsun..

V) İnsan olmanın gerektirdiklerini yerine getirmeni zorlaştıran koşullar ile elbet rast geleceksin. Bir engelle karşılaştığını düşünecek olursan hatırla: tek engel kendinsin! Zorluklar aşılır, çevrendeki olaylar ve kişiler bunlardandır. Aşmak için bir motive istersen Tanrıyı düşün. Tanrıyı seviyorsan aşarsın. Görüyorum ki ilerleme kaydediyorsun.. Yaşaman için uğraştığım dönemlerden "aşman" için uğraştığım dönemlere.. Demek ki sen adam olacaksın :")

VI) İntikam arzunun kaybolduğu şu neşeli günlerde bu mevzu hakkında konuşup seni sıkacağım, affola.. Bir gün tekrardan bunu isteyecek olursan sakinleş. Ve bil ki, en büyük intikam, intikam alınan kişiye benzememektir. Yine de o

kınanası dönemin içine yine saplanırsan Tanrıyı düşün. Ya intikam, ya tanrı?! Seçim yap! Ki intikam seni yaşamaya ikna edecek kadar kadar güçlü bile değil. Ancak tanrı, sana yaşamı armağan edecek kadar kuvvetli! Bu nitelikler seni ahmakça bir seçimden alıkoysun.

VII) Bir şeytanın olsun. Kötülüğü asla kendinden bilme. Kolay olan budur aslında, sen yalnızca ince fikirli kimselerdensin! Şeytan, çekicidir. Bir o kadar da zayıf!

VIII) Savaş asla seninle alakalı değil. Hem kendini o kadar büyük görme! Zira sen dünyayı kurtaracak kişi olmuş olsaydın bile bunun bir önemi yok! Önemli olan: dünyanın kurtuluşu!! Emin ol, hiç bir durumda kimsenin umurunda değilsin.

IX) Öleceksin! Bunu asla unutma. Sana “bir gün “ öleceksin demiyorum. Ya da demiyorum ki “her an” ölecekmiş gibi yaşa. Diyorum ki, öleceksin! Gerçi bunu bildiğini biliyorum. Aksi halde yaşar mıydın hiç?

X) İstediğin her şeyi elde edebileceğini benden daha iyi biliyorsun. İstemen gerek yalnızca! İstesene be! Ne yazık ki böyle, zirve için herkes aynı yolu izlemeli. Yeni yollar başka tepeciklere çıkıyor! Zirve demek, güç demek. Masa ve kasa demek.. Finansal güç ve bir grup yönetilenin üstünde bulunmak demek. Gerçi sen de haklısın yahu. Liyakat ve ihtisas sahibinin takdir ve de

> tahsisi.. Olsun, sen üzerine düşeni yapmalısın. Hak et, hak ettiğin muameleyi görmeyince serzenişte bulun.. Bilirsin ki büyük mevkideki herhangi biri saçma, aykırı ve hatta çelişkili bir sözüne bile alkış alır. Sen biliyorsun, sen anlıyorsun. Fakat sözünün bir kıymeti yok. Sırf biyolojik yaşları büyük diye sana tepeden bakıyor, seni dikkate değer görmüyorlar bile! Boş konuşmuyorsun ama boşa konuşuyorsun!! Anlıyorum, konuşmadığın o lanet dönemin telafisi bunlar. İnan ol, yeterince konuştun. Şimdilik sessiz ol. Ve geriye kalanları, gücü elde ettiğin zamana sakla. Geleceğe kalan o sözlerini, onursuzca düşüncelerden de sakın! Zira güç, gerekli ama tehlikelidir.. Çalış! Büyük adam olacak olmak bunu gerektirir..

Büyük adam olamayabilirsin.. Zekan, bir işe yaramayacak olabilir. Bilgi birikimin kimseyi aydınlatamayabilir.. ("dünyayı değiştiremeyebilirsin"i de ekleyecektim. Ancak nasıl çocukça hedeflerin olduğunu ifşa etmek istemem.) Bunlar kötü olasılıklar.. Fakat hiç biri "sen" olmana engel değil. Hiç biri "insan" olmana engel değil. Çalış ve çabala! İnsan olmanın gerektirdiklerini tekrarla!

SON

diyemem, çünkü hayat devam ediyor.